A°. 1862. N°. 78. Woensdag 1 October. Elfde Jaargang

JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERL.-INDIE.

Abonnementsprijs per half jaar.

Voor *Batavia* . . . . ƒ 12,50.
„ *Java* . . . . „ 15,—.
„ de *Buitenbezittingen* . . . . „ 17,50.
„ *Nederland* . . . . „ 22,50.
De betaling geschiedt vooruit — Brieven franco.

Hoofd-Bureau: te *Batavia* bij H. M. VAN DORP; **Agenten:** te *Samarang*, DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te *Soerabaija*, LE ROY & Co.; te *Pasoeroean*, WEIJERMANS & Co.; te *Cheribon*, BLOK & Co.; te *Tagal*, Mevr. de Wed. G. M. VAN DORT; te *Madioen*, C. A. VAN DER VOORT; te *Padang*, VAN ZADELHOFF & FABRITIUS; te *Amboina*, A. HARMSEN & Co.; te *Makassar*, W. EEKHOUT & Co., en voor *Nederland*, J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te *Amsterdam*.

De **JAVA-BODE** verschijnt op **Woensdag** en **Zaturdag** van elke week, vóór posttijd.

Prijs der Advertentiën.

Voor de vijf woorden . . . . ƒ 0,50.
„ idem bij eerste of meerdere herhaling „ 0,25.
Behalve het Zegel voor den Lande.
Advertentiën voor de **Mail-Editie** dezelfde prijs.
Inzending der Advertentiën op den dag der uitgave vóór 12 uur.

Bij deze Courant behooren twee BIJVOEGSELS.

Venduties.

Woensdag 1 October.
Voor de Toko van de weduwe Leon.
en
Voor het kommissiehuis van van den Biesen en Modderman.
Donderdag 2 October
Voor het woonhuis van den heer Kraft door Gebrs. Roselje & Co.
en
Voor de pakhuizen van den heer Heckler door van Slooten Morgan & Co.
Vrijdag 3 October
Voor een huis op Passer Baharoe door van Slooten Morgan & Co.
en
Voor het kommissiehuis van van den Abeelen & Co.
Zaturdag 4 October
Paarden veiling door van Slooten Morgan & Co.
Maandag 6 October
Voor het woonhuis van den heer de Rochemont door van Slooten Morgan & Co.
en
Voor het kommissiehuis van Gebrs. Roselje & Co.
Dingsdag 7 October
Voor het woonhuis van den heer Heckler door Gebrs. Roselje & Co.
en
Voor het woonhuis van den heer Tromp op Salemba.
en
Voor het kommissiehuis van John Pryce & Co.
Woensdag 8 October
Voor het woonhuis van den heer Tauber door John Pryce & Co.
en
Voor het kommissiehuis van van Slooten Morgan & Co.
Donderdag 9 October
Voor het kommissiehuis van van Riet en Wijnveldt.
en
Hout veiling door Cassalette & Co.
Vrijdag 10 October
Voor het Kollegie van Boedelmeesteren.
en
Voor het kommissiehuis van Cassalette & Co.
en
's Avonds Boeken-Vendutie in de Harmonie, door H. M. van Dorp.
Zaturdag 11 October
Suikerveiling in het Vendu-Lokaal.

ADVERTENTIEN.

Bevallen van een' ZOON, vrouwe *J. M. A. Latour, Habets.*
SINGKAWANG, 15 Augustus 1862. (3434)
Algemeene en bijzondere kennisgave.

Bevallen van eene DOCHTER, *J. M. E. Wijnen, Riems.*
PASOEROEAN, 11 September 1862. (3385)

Voorspoedig bevallen van een' ZOON, *E. P. Muller*, geliefde Echtgenoot van
(3390) C KALFSTERMAN.
PROBOLINGO, 16 September 1862.

Bevallen van eene DOCHTER, *E. C. S. Tiedeman, geb. de Gelder.*
BATAVIA, 24 September 1862. (3379)

Bevallen van een' ZOON, *A. N. Fokker, van Rijck de Groot.*
BATAVIA, 27 September 1862. (3433)

Heden overleed alhier tot mijne diepe droefheid in den ouderdom van 49 jaren, mijn dierbare Echtgenoot *C. C. W. Mandt*, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, gepensioneerd Officier van Gezondheid 2de klasse, diep betreurd door zijne talrijke vrienden en bekenden.
Wed. H. S. MANDT,
geb. *Demares de Charmois.*
SAMARANG, 19 September 1862. (3384)

Heden overleed tot mijne diepe droefheid mijne innig geliefde Echtgenoot *L. C. Wiggers.*
A. C. VAN MAARSEVEEN.
BATAVIA, 21 September 1862.
Eenige en algemeene kennisgave. (3455)

In de namiddag van den 27sten September, ontsliep zacht en kalm, in den ouderdom van ruim 55 jaren, de WelEdel Gestrenge Heer *Mr. A. R. Blom*, in leven lid in den Raad van Justitie te Batavia.
BATAVIA, 1 October 1862.
Algemeene kennisgave. (3453)

VENDUTIE
op Donderdag 2 October 1862,
voor de **TOKO** van den Heer
J. F. HECKLER,
door
Van Slooten, Morgan & Co.,
van
DIVERSE GOEDEREN.
(3388)

OP DE VENDUTIE
ten huize van den WelEd. G. Heer
W. KRAFT, op ***Salemba***
den 2 October a. s.,
zullen mede worden verkocht:
1 VIS-á-VIS,
1 Amerikaansche KOETS,
tevens geschikt voor Reiswagen.
(3391) Gebrs. ROSELJE en Co.

Vendutie
op Donderdag, den 2den October 1862,
WEGENS VERTREK,
voor het woonhuis van den WelEd.G. Heer
W. KRAFT,
op **Salemba**, door
GEBRS. ROSELJE & Co.,
van ZEd. goed onderhouden
INBOEDEL:
bestaande uit:
Canapés, Consoles, Ronde Tafels en Knapen met Witten Gekleurd Marmer, Toilet Duchesse, Waschtafels, Kasten, Speeltafels, IJzeren- en Houten Ledikanten, Schutsels, verder: zeer fraaije Spiegels, Engelsche Gravures in Vergulde Lijsten, goede Hang-, Tafel- en Muurlampen, alsmede:
Eene voor dit klimaat expresselijk vervaardigde **Pianino.**
Glas- en Kristalwerk, Porceleinen Tafelserviesen,
ZILVER- en PLEETWERK,
Keuken- en Dispensgereedschappen,
enz., enz.
Engelsche ***Wagentuigen, Rijtuigen***, waaronder
een Vis-à-Vis,
uit de Fabriek van ***OUDART.***
4 spannen deugdzame Overwalsche
WAGENPAARDEN,
melkgevende Koeijen met Kalven, enz.
(3599)

VENDUTIE
op Vrijdag den 3 October 1862,
voor het commissiehuis van
van den ABEELEN & Co.,
van diverse NEGOTIE-GOEDEREN,
eene aanzienlijke partij vierkant en plat
Staaf-, Hoef- en Bandijzer,
En ten elf ure:

Een ERF, bebouwd met een groot steenen WOONHUIS en onderscheidene dito BIJGEBOUWEN benevens eene groote LOODS op steenen Pilaren, diendende tot Scheepstimmerwerf, allen met pannen gedekt, gelegen buurt Gedong Pandjang, blok P, 6 deel ten regte 5 deel, No. ...., verponding no. 7784, (ten noorden van de Scheepstimmerwerf van Mevrouw de wed. VAN DER MEULEN).
Een stuk GROND, bebouwd met bamboezen WONINGEN met atap gedekt, gelegen naast bovenstaande perceelen, blok P, deel 6 ten regte 5, No. ...., verponding no. 8825.
Een stuk TUINLAND, gelegen Kampong Bebek, Westerveld, blok P, deel 5, No. 66, verponding no. 5115. (3400)

De ondergeteekenden zullen op hunne Vendutie van Vrijdag aanstaande,
verkoopen voor rekening van belanghebbenden:

W. 21. 23. **2 Balen Zeildoek,**
VH. 102. 105. 106. 109. 111. 112. **6 do. Jutte Zakken** *à 500 ps.*
R. 20 vaten Porter,
50 vaten Americaansch Meel,
alles min of meer door zeewater beschadigd.
(3587) VAN DEN ABEELEN EN Co.

VENDUTIE
op Vrijdag, 3 October 1862,
wegens vertrek,
voor een Huis tegenover de Gouvernements School, door
Van Slooten, Morgan & Co.,
van diverse Meubelen,
bestaande uit Spiegels en Schilderijen, Hang- en Tafellampen, Stoelen, Kasten, Banken, Ledikanten, Porcelein-, Glas- en Aardewerk. Voorts nog een zoo goed als nieuwe Mylord, een dito Bendie, Wagen- en Bendiepaarden, Tuigen, enz. (3389)

VENDUTIE
op Zaturdag, 4 October 1862,
à 2 pCt. Vendu-Salaris,
op het plein der Javasche Bank,
door
van Slooten, Morgan & Co.,
van 131 bijzonder fraaije en uitgezochte

SANDELWOOD-PAARDEN,
waarvan de meesten boven de 4 voeten hoog zijn en waaronder verscheidene Rijpaarden en spannen Wagenpaarden, pas aangebragt per *Fatool Hair* en van af heden op voornoemd plein voor een ieder te bezigtigen. (3439)

VENDUTIE
op Maandag 6 October 1862,
voor het Commissiehuis van
Gebrs. ROSELJE en Co.,
van eene belangrijke partij
divers PLEETWERK,
ca. **70** groote en kleine
Japansche NACHTSPIEGELS.
Voorts:
Kramerijen, IJzerwerk, Timmermansgereedschap, Tabaksdozen, Zweepen, Stokken, Pijpen, Theebladen, Inktkokers, Beeldjes, Sigaardragers, Veldflesschen, Schilderijtjes, Speelgoed, Têtе-á-Tête's, Theeserviezen, Eijerdopjes, Waschstellen, Zeep, Friesche Klokken, Zadels, Horologiën, Brillen, etc. (3463)

VENDUTIE
op Maandag 6 October 1862,
wegens vertrek,
voor het Woonhuis van den WelEd. G. Heer
DE ROCHEMONT,
op *Passar Senin,*
door
van Slooten, Morgan & Co.,
van eenen netten en zoo goed als nieuwen
INBOEDEL,
bestaande uit SPIEGELS en SCHILDERIJEN, HANG- en TAFELLAMPEN, STOELEN, KASTEN, CANAPÉ'S, LEDIKANTEN, TAFELS, MATTEN, MARTEVANEN, PORCELEIN, GLAS- en AARDEWERK.
Voorts nog:
1 Wagen, 1 span Paarden,
een goed gedresseerd
Sandelwood Rijpaard, Tuigen, Zadels,
etc. (3444)

Vendutie te Buitenzorg.
Op Maandag den 6den October 1862,
voor de TOKO van
SCHEUDER & VAN DER CRAB,
van:
Paarden, Wagens,
Kasten, Ledikanten, waarbij een van Djattie en een van Nangkahout, Tafels, Stoelen, Schutsels, 2 nieuwe Speeltafels, Stolpen, Hang- en Staande lampen, een Leksteen, Martevanen, zoomede andere Goederen.
Als ook:
1 span Preanger Wagenpaarden,
hoog 4 voet.
Op deze Vendutie kunnen goederen bijgebragt worden. (3438)

Vendutie
op Dingsdag, den 7den October 1862,
voor het Commissiehuis van
JOHN PRYCE & Co.,
à 4 pCt. Vendusalaris,
van:
Diverse beschadigde Lijnwaden,
H V R. 3, 7 & 10. **3 kisten Yellow-Metaal,**
„ 21, 23/25. **4 vaten Koperen Spijkers,**
beschadigd gelost uit het Nederlandsch Schip ***Ternate***
en
ten Elf ure,
voor rekening van belanghebbenden:
Het Nederlandsch ***Gekoperd en Kopervast Barkschip***

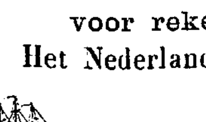

„C E R E S",
Kapitein ***L. H. Demmers***, met ***inventaris***, zoo als het thans alhier ter Reede ligt en dagelijks voor een ieder te bezigtigen is.
(3452) JOHN PRYCE & Co.

VENDUTIE
op Dingsdag, 7 October 1862,
ten huize van den Heer
J. F. HECKLER,
op Rijswijk, door
Gebrs. ROSELJE & Co.,
van eenen fraaijen Inboedel,
waarvan bijzonder de aandacht verdienen:
1 massief Mah. AMEUBLEMENT bekleed met Velours d'Utrecht,
1 dito dito bekleed met Leder,
SCHILDERIJEN, waaronder 1 in Olieverf van de Groot,
CONSOLES, KNAPEN en TAFELS met marmerenbladen, waaronder 1 TAFEL van Chin. Ebbenhout met gekleurd Marmerblad van 110 dm., LINNENKASTEN, eene groote LINNENKAST met 4 deuren.
Hang- en Moderateurlampen,
Zilverwerk, Bronzen Beelden,
eene fraaije collectie BOEKEN, etc.
Voorts:
5 span Paarden, waaronder 2 span Sidneysche.
Rijtuigen, als 1 Reiswagen, 1 Tentwagen, 1 Coupé (nog zoo goed als nieuw).
1 Europ. Melkgevende Koe met Kalf.
1 Sydneysche do. do. do.
Zondag te voren te bezigtigen. (4361)

VENDUTIE
op Woensdag, 8 October 1862,
voor het Commissiehuis van
Van Slooten, Morgan & Co.,
van diverse Lijnwaden, Provisiën, enz.,
en ten 11 ure precies:
de ondervolgende PERCEELEN,
als:

1	perceel	gelegen	op PAKODJAN,	verponding	No.	1108.
1	dito	dito	» BACHARAGTSGRACHT,	»	»	4492.
1	dito	dito	» dito	dito	»	464.
1	dito	dito	» KLENTENG,	dito	»	5672.
1	dito	dito	» MANGA BEZAAR,	dito	»	6813.
1	dito	dito	» dito	dito	»	6814.
1	dito	dito	» dito	dito	»	4098.
1	dito	dito	» VERBURGSGRACHT,	dito	»	6029.
1	dito	dito	» MANGA DOEA,	dito	»	6777.
1	dito	dito	» dito	dito	»	7059.
1	dito	dito	» SOEKA BOEMI,	dito	»	9390.

(3440)

Op de Vendutie van Woensdag den 8sten dezer,
zullen de ondergeteekenden verkoopen voor rekening van belanghebbenden:
N. H. M. D. v. K. **32 krandjangs Suiker,**
beschadigd gelost uit het Ned. Schip ***Ceres***, kapt. L. H. Demmers.
(3450) VAN SLOOTEN, MORGAN en Co.

VENDUTIE
op Woensdag den 8 October 1862,
voor het woonhuis van den WelEdelen Heer
TAUBER,
op Tanabang,
wegens verhuizing, door
JOHN PRYCE & Co.,
van eenen netten en goed onderhouden
INBOEDEL,
bestaande uit:
SPIEGELS, SCHILDERIJEN, KASTEN, STOELEN, BANKEN, ETENSTAFEL voor 24 personen, HANG-, KROON- en TAFELLAMPEN, MUURLAMPEN, ETAGÈRES met Voorwerpen, groote en nieuwe MATTEN, enz., enz.
Verder
van eene bijzonder goede
PIANINO,
van JELMINI & DUBRAY,
eene verzameling
BOEKEN,
waaronder:
VOLTAIRE compleet, SCHILLER, GOETHE'S, FAUST en REINIKE in Prachtband, ALBUMS en STEREOSCOPEN met photographische Platen, glazen KAST met eene collectie INSECTEN
Zoomede:
WAGENS, WAGEN- en RIJPAARDEN, TUIGEN, enz., enz. (3451

Veiling van Gouvernements VOGELNESTJES.

Op Dingsdag, den 14den October 1862, zal door den RESIDENT van *Samarang*, des voormiddags ten 10 ure, publiek worden verkocht:

62 *kisten Vogelnestjes*,
inhoudende *netto*:

906 Amst. ℔ 1ste soort.
817 „ „ 2de „
1102³/₄ „ „ 3de „
205¹/₂ „ „ gruis met stof.

De voorwaarden dezer veiling, liggen ter inzage op de Residentie kantoren te *Batavia*, *Samarang* en *Soerabaija*.

De Directeur der Producten en Civiele Magazijnen,
RUTERING.

BATAVIA, 29 Augustus 1862. (3422)

VEILING
VAN
KRUIDNAGELEN.

Op Vrijdag, den 17den October 1862, zullen alhier, des voormiddags ten 10 ure, in een der Lokalen van het Vendu-Departement publiek worden geveild:

Vier honderd pikols Kruidnagelen, eerste soort.

De voorwaarden dezer veiling, liggen ter inzage op de Residentie-kantoren te *Batavia*, *Samarang* en *Soerabaija*.

De Directeur der Producten en Civiele Magazijnen,
(3421) RUTERING.
BATAVIA, den 29sten Augustus 1862.

Op Zaturdag den 18den October 1862, des ochtends ten 10 ure precies, zullen de Ondergeteekenden, in een der lokalen van het Vendu-Departement alhier, in het openbaar opveilen:

Een **ERF** bebouwd met een groot STEENEN WOONHUIS, en dito bijgebouwen, allen met PANNEN gedekt, gelegen in het Oosterveld, Blok L, deel 20, No. 148, buurt *Kramat*, bij de Verponding geregistreerd onder No. 5981.

Dit perceel is verhuurd tot 1o Mei aanstaande aan den Heer J. J. MODDERMAN.

(3423) REIJNST & VINJU, qq.

Op Zaturdag, den 1 November 1862, *des voormiddags ten 10 ure*, zal in het Lokaal van het Vendukantoor te *Batavia*, ten behoeve van verbandhouders publiek worden verkocht:

Een ERF, bebouwd met een WOONHUIS,

op steenen fondament, houten stijlen, Bantamsche matten Wanden en Plafond, alsmede 2 blokken *Bijgebouwen* van Steen en Bamboes en allen met Pannen gedekt, gelegen in het Oosterkwartier, buurt of wijk *Meester-Cornelis* (naast de militaire school), blok L, deel 20, No. 190/196 B, bij de verponding geregistreerd onder No. 7498, en aldaar getaxeerd op eene waarde van *ƒ 10,000,—*, staande ten name van *G. H. B. L. Rudolph.*

(3380) TIEDEMAN EN VAN KERCHEM, qq.

LEES HIER!

Op een' nader te bepalen dag in de Maand OCTOBER a. s., zal door de Ondergeteekenden in Vendutie worden verkocht:

Een kapitaal HUIS met ERF en ruime bijgebouwen.

Staande op *Rijswijk* en toebehoorende aan den Heer J. F. HECKLER.

(3370) GEBRS. ROSELJE EN Co.

***Verkoop te Buitenzorg*,**

door het Vendudepartement aldaar in den loop dezer maand, de dag nader te bepalen,

van 4000 Buitenzorgsche Tjains Paddie, van 1000 katties ieder,

gelegen in de Pakhuizen DJONGOL, op het land *Tjipaminkies*. (3457)

Australische AARDAPPELEN.

Pas ontvangen bij
(3428) HUGHAN EN Co.

MARMEREN VLOERSTEENEN,
van 10 tot 28 Rijnl. duimen,
benevens:
ronde en langwerpige Marmeren platen,

voor CONSOLES en TAFELS, zijn steeds te verkrijgen bij
(3371) HAAGER en SCHUURMAN.

In Commissie ontvangen:
een fraaije ligte Tentwagen voor 4 personen.
Bij
(3392) Gebrs. ROSELJE en Co.

Zeer fijne Engelsche en Fransche PARFUMERIEN
EN
verdere Toiletbenoodigheden,
waaronder vooral uitmunten:

SAVON DULCIFIÉ van de beroemde *Société Hygiéquine*, te Parijs (echt merk.)
FRANSCHE TOILET- en SCHEERZEEP.
Echte OLD BROWN WINDSOR-SOAP.
POUDRE DE RIZ, in sierlijke metalen busjes.
COSMÉTIQUE, in verschillende kleuren.
Fijne POMMADES en HAAROLIEN.
Fijn REUKWERK.
EAU RÉGÉNÉRATRICE.
Bij
(3447) WINSSER, DE LANGE en Co.

ATTENTIE!

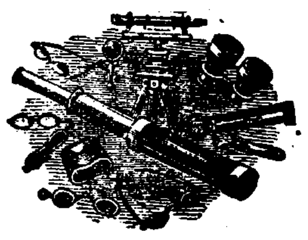

Wegens vertrek van BATAVIA naar SOERABAIJA, is het Depôt van **BRILLEN** aldaar gevestigd.

De Ondergeteekende blijft voortgaan de Nos. van Brillen te leveren, die door H.H. Doctoren voor den patient als dienstig bepaald zijn.

W. I. OLLAND,
Chronometer en Horologiemaker.
Adres: SOERABAIJA, *Boomstraat.* (3436)

Bij VAN DEN ABEELEN & Co., *steeds voorhanden:*

Puike Grasboter,
Gezouten Ossentongen (per stuk),
Amerikaansche Vruchten,
Jellies, Jams en Lobsters in blik,
Yorkschire en Westfaalsche Hammen,
Watercrackers, Fancy Beschuit,
Groenten en Vleesch in blikken, merk: *Alberdingh Thijn*, alsmede *Schalekamp*.
Diverse WIJNEN en LIKEUREN,
Allsopps Pale-Ale en verdere *Engelsche- en Hollandsche* BIEREN.
(3397)

***Van Arcken & Co.*,**

hebben de eer te berigten, dat zij op veelvuldig verlangen besloten hebben, om engagementen aan te gaan, tot het onderhouden en opwinden van **PENDULES.** (3393)

HAZELNOTEN,
à ƒ 1.— per pond.
(3454) LEROUX & Co.

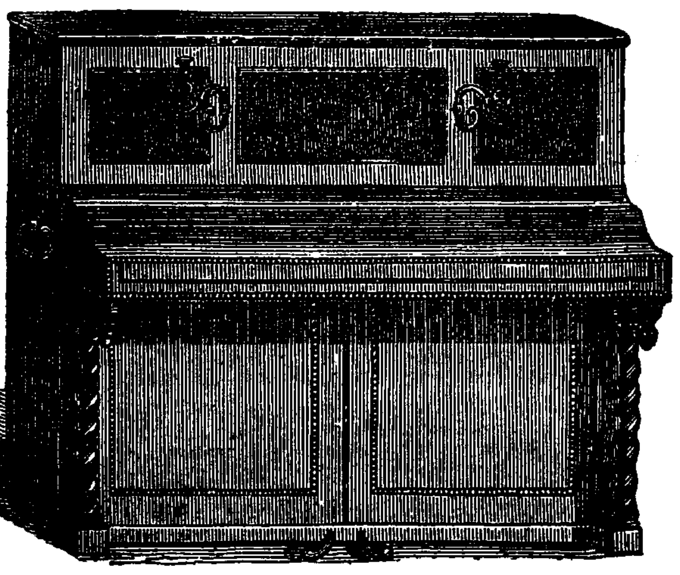

F. BERDEN & Cie
FABT DE PIANOS A BRUXELLES

Per ***Robertus Hendrikus*** ontvingen de ondergeteekenden wederom uit bovengenoemde Fabriek:

2 PIANINO'S groot formaat.
3 „ klein id.
(3403) CASSALETTE en Co.

Per Schip *Cornelia Hendrika*
op nieuw ontvangen:
5 PIANINO'S,
uit de Fabriek van *F. Berden & Co.*, te Brussel, nieuw Sijsteem.
(3431) CASSALETTE EN Co.

MANILLA SIGAREN No. 2
Cortado's,

dezer dagen hier van *Manilla* regtstreeks aangebragt per **SYREN**,

à contant *ƒ* 55,— per Mille,
bij
(3445) WINSSER, DE LANGE en Co.

ONTVANGEN:
100 stuks BALKEN

van 24 voet lang en 12 duim vierkant, waarvan monsters bij de ondergeteekenden ter bezigtiging liggen en de BALKEN op het plein nabij het Kadastraal Bureau.

(3459) BEIJNON, HAMACHER & Co.

PHOTOGRAPHIE
H. LECOTEY

a l'honneur de prevenir le public, que son Atelier est ouvert tous les jours.

PINTOE-AIJER tegen over de BENTING. (5404)

ZAK-REVOLVERS,
Bij
(3446) WINSSER, DE LANGE & Co.

BON MARCHÉ EXTRAORDINAIRE.
PENDANT TROIS MOIS SEULEMENT.

PORTRAITS
à 3 Florins.
TOUT ENCADRÉS

PAR
Mr. C. PARANT, Photograph.

Portraits cartes de visites.	Leçons aux Amateurs.
Portraits médaillons.	Broches. Ecrins.
Cassolettes.	Groupes de famille.

Portraits après décès. (3405)
Passar Baroe, en face Mr. NORDET.

MACHINERIEN.
PAUL VAN VLISSINGEN & DUDOK VAN HEEL
en
Van Vlisingen, van Heel & Derosne, Cail & Co., *Amsterdam*.

De Ondergeteekenden, Agenten van benoemde fabriekanten, hebben thans *alhier*, te *Samarang* en *Soerabaija* ten verkoop gereed liggen:

Een **SUIKERMOLEN** met cylinders van 24³/₈ × 51 Eng. duimen met Waterwerk, 2 stel kamraderen, waarlooze topcylinder en **Stoommachine** van 16 p kr, met ketel van 20 p. k., hooge drukking. (liggende *alhier*).

Drie compleete **DISTILLEER-TOESTELLEN** ter vervaardiging van Arak, waarvan 2 voor 16000 en een voor 21000 litres stroop in 24 uren te verwerken, een toestel **alhier** en 2 te **Soerabaija** liggende.

Een **SUIKERMOLEN** met Cylinders van 28 × 56 Eng. duimen, met een dubbel stel kamraderen en waarlooze cylinder, om zoowel door Water als door Stoom te kunnen worden gedreven, liggende te *Samarang*

Eene Compleete **VACUUM-INSTALLATIE** met eene pan van 7¹/₂ Eng. voeten diameter, liggende *alhier*.

Een **SUIKERMOLEN**, met cylinders van 24³/₈ × 51 duimen, aan eene zijde van kamwielen voorzien, liggende te *Soerabaija*.

Twee **SUIKERMOLENS** met cylinders van 19⁵/₈ × 35¹/₂ Eng. duimen, waarvan een met Waterwerk, een *alhier* en een te *Soerabaija* liggende.

Eenige **CRUSH-** of **BREEKMOLENS**, om met de hand of met stoom gedreven te worden, liggende *alhier* en te *Soerabaija*.

Eenige stellen **SUIKERPANNEN** voor Batterijen in verschillende afmetingen met brandwerk compleet, liggende te *Soerabaija*.

Een **STOOMWERKTUIG** van 4 paarden kr. hooge drukking zonder Stoomketel, liggende te *Soerabaija*.

Gesmeed ijzeren **ASSEN** voor Suikermolens van diverse dimensien, van af 9 Eng. voeten × 11¹/₂ duim tot 6¹/₂ Eng. voeten × 7³/₈ duim diameter, liggende *alhier* en te *Soerabaija*.

Een compleet **GAZTOESTEL** tot verlichting van privaat woningen of publieke gebouwen met lampen etc., geheel compleet, liggende te *Soerabaija*.

Drie ijzeren **HIJSCHKRANEN**, ieder hebbende een Draagvermogen van 4000 kilos, liggende *alhier* en te *Soerabaija*.

Een **SUIKERMOLEN** met cylinders van 30 × 56 Eng. duimen en waarloozen cylinder, liggende te *Soerabaija*.

Twee complete geheel ijzeren **TABAKSPERSEN**, liggende te *Soerabaija*.

WAARLOOZE DEELEN voor Vacuums- en Stoomketels, als: *Barometerglazen*, *Peilglazen*, *Kijkglazen*, Pitten voor *Locatelli-Lampen*, etc., liggende te *Soerabaija*.

Terwijl in Junij ll. per het schip *Kwartet* naar *Java* afgescheept zijn:

Twee compleete **VACUUM-INSTALLATIEN** ieder met twee pannen van 7¹/₂ Eng. voeten diameter, horizontale Stoommachine, 2 ijzeren Heaters, 3 Stoomketels, elk van 35 p. k., hooge drukking, 3 geslagen ijzeren ontvangers en pijpen tot verbinding.

Eene compleete **VACUUM-INSTALLATIE** met *ééne* pan van 7¹/₂ Eng. voeten diameter.

Een **SUIKERMOLEN** met cylinders van 30 × 56 Eng. duimen.

Zes compleete **VOEDING-MACHINES** voor Stoomschepen met cylinders van 7 en 8 duim diameter.

Eenige **THERMOMETER-SCHALEN**, enz.; wordende met het schip *Kwintet* eene andere lading *Machinerien* afgescheept, waarvan de bijzonderheden spoedig gepubliceerd zullen worden.

Nadere opgaven en teekeningen verkrijgbaar bij
CORN. BETH, te *Soerabaija*.
E. J. EVERTS, te *Solo* en bij
de Agenten,
(3420) DÜMMLER EN Co., te *Batavia*.

SPAARBANK.
Zitdagen 4 en 17 October.
(3425)

BATAVIASCHE IJS-SOCIETEIT.

HOUDERS van **IJS-KAARTJES** worden verzocht zich binnen 14 dagen ter inwisseling derzelve, te vervoegen bij den KASSIER der *Ned. Ind. Escompto-Maatschappij*.

Namens de Kommissie van Liquidatie;
(3395) F. H. TIEDEMAN.

Bataviaasch Prauwenveer.

De stoomer **Tjiliwong**, is bestemd tot het afhalen en aan boord brengen van PASSAGIERS van stoomschepen.

Vertrekt ten 7 ure des morgens.

Ligplaats binnen den kleinen boom. (3372)

Gratis.

Gedreven door een edel gevoel van erkentelijkheid jegens Nederland, waar hij jaren lang een gastvrij verblijf en vriendschappelijk onthaal mogt genieten, heeft *Raden Saleh* blijk willen geven van zijne belangstelling met en deelneming in het lot, dat de stad *Enschedé* heeft getroffen.

Met dat doel is door hem expresselijk vervaardigd een **SCHILDERSTUK**, voorstellende een *Boschgezigt*.

Dit schoon voortbrengsel van den begaafden kunstenaar is ter mijner beschikking gesteld, om op meest doelmatige wijze tot geld te worden gemaakt en het provenu te doen strekken, ten behoeve der noodlijdende inwoners van het ongelukkige *Enschedé*.

Ik heb vermeend aan de mij opgedragen liefdetaak niet beter te kunnen beantwoorden, dan door de Schilderij gedurende *drie* dagen in de zaal van het paleis te *Weltevreden* toonbaar te stellen, tegen storting van eenige geldelijke bijdrage naar goedvinden en om daarna bedoeld kunstwerk te *verloten*.

De dagen der tentoonstelling zijn bepaald van af *Zondag den 5den October* tot en met *Dingsdag den 7den*, terwijl voor de Loterij zijn gesteld **100 nummers**, ieder à *ƒ 10,—*, waarvan de lijst in de zaal van tentoonstelling ter teekening zal liggen.

Van deze regeling hierbij kennis gevende, acht ik het overbodig nader beroep te doen op de zucht tot menschenmin, waarbij de gemeente van *Batavia*, door alle tijden heen zich loffelijk heeft onderscheiden.

De Resident van Batavia,
(3430) SCHAAP.
BATAVIA, 30 September 1862.

NEDERLANDSCH-INDISCHE LLOYD.

Ten kantore van den ondergeteekende is opengesteld, de inschrijving tot het oprigten eener MAATSCHAPPIJ onder bovenstaande benaming.

De werkkring van dezelve zal wezen:

a. **Het verzekeren tegen zeegevaar en brand.**
b. **Het besturen van gelden en goederen.**
c. **Het drijven van commissiehandel.**

Voorts:

d. **Het deelnemen in industriële ondernemingen, scheep- en stoomvaart.**
e. **Het doen van ontginningen.**

De werkzaamheden onder *d* en *e*, evenwel niet anders dan met speciale autorisatie van Deelhebbers.

De actiën zijn van ƒ 1000, waarop als eerste storting worden gevraagd ƒ 100.

Nader inlichtingen bij

D. BODDE,
Notaris te Batavia.
Aanvragen franco. (3406)

WILLIAM HENRY HALL,
Shipping and General
COMMISSION AGENT,
(3462) BATAVIA.

C. P. MULLER,
Pianomaker,
Sluis brug,

blijft zich recommanderen tot het repareren van

Piano's en Orgels.

Ook beveelt hij zich aan tot het geven van PIANO-LESSEN.

(3424)

PRAAUWENVEER en WERF
VAN DE
Wed. VAN DER MEULEN.

Met Praauwen van dit Veer bestaat er steeds gelegenheid om

***Goederen, Machineriën, enz.*,**

over te voeren van

Batavia en de omliggende plaatsen,

als: om de West tot *Tjiringien* in *Straat Sunda*, en om de Oost tot aan *Pecalongan*, en het afhalen van PRODUCTEN van *Bantam*, *Tjicao* langs de *Tjitarum*, *Pamanoekan*, *Indramaijoe*, *Dadap* en *Cheribon* voor *Batavia*.

Aan de Werf bestaat er steeds gelegenheid tot repareren en breeuwen van *Praauwen* en *Sloepen* en het maken van diverse Hout en IJzerwerken ten behoeve der Schepen.

Tevens is aldaar verkrijgbaar:

STEENKOLEN,

bij kleine hoeveelheden aan de werf te ontvangen, dan wel aan boord van de schepen geleverd.

Diverse RONDHOUTEN en DJATTIE HOUTEN PLANKEN gezaagd volgens de op te gevene maat.

IJZEREN ANKERS en KETTINGEN voor Prauwen.

Batavia, 30 Augustus 1862. (3364)

MACHINERIEN.

De Ondergeteekenden, Agenten van de Heeren
GEORGE BUCHANAN & CO.,
Ingenieurs, Bucklersbury **London** & *York-place Ironworks* ABERDEEN,
nemen de vrijheid Fabrikanten, Landeigenaars en anderen te herinneren, dat zij voortgaan met het leveren van alle soorten van

WERKTUIGEN,

in gebruik bij de bereiding van
Suiker, Koffij, Rijst, Olie, Kalk, Steenen, enz., enz.
alsmede ook:

ZAAGMOLENS,

VERVOERBARE STOOM-MACHINES, POMP-MACHINES voor IRRIGATIE DOELEINDEN, of tot het vullen van in de hoogte gelegene BADKUIPEN, STOOMKETELS,
enz., enz.

Juist van ENGELAND ontvangen:

Een Stoom-Suikermolen

met cylinders van 24 × 45 duim, de molen en de Stoommachine is op een fondatieplaat, de standaards van geslagen ijzer en zoodanig ingerigt, dat de twee beneden cylinders in een oogenblik kunnen worden uitgetrokken.

Een HOOGDRUKKEND STOOMWERKTUIG van 10 paardenkracht etc., compleet.

TWEE GROOTE EN VERMOGENDE STOOM-SUIKERMOLENS,
van welke een met cylinders van 54 × 26 Eng. duim en de ander van 60 × 28 Eng. duim.

Een dubbel stel luchtledige pannen (Vacuumpans).

TWEE WETZELPANNEN
met verbindingspijpen om te werken door STOOM, WATER, TREKVEE of HANDEN.

Een stel van zes CENTRIFUGES,
van 32 duim diameter compleet, en een
Stoommachine
van 10 paardenkracht met groote Ketel.
Als ook bieden zij Te Koop aan

Eenige superieure *Perspompen*,
pas ontpakt, geschikt om Badkuipen in Woonhuizen of Ketels van Stoommachines met heet of koudwater te vullen.
In voorraad VUURSTEENEN en KLEI.
(3411) PITCAIRN, SYME & Co.

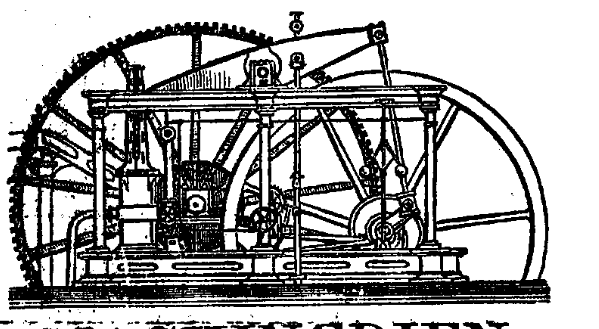

MACHINERIEN.

FAWCETT, PRESTON & CO.,
Phoenix Foundry.—*Liverpool.*

De Ondergeteekenden, *Agenten* van bovengenoemde HEEREN, zijn bereid bestellingen aan te nemen op

Suiker-, Koffij- en Rijstpelmolens, Centrifuges,
STOOMMACHINES,
zoowel voor Fabrieken als voor Schepen,
Arak-Disteleer Toestellen, IJzeren Schepen en Praauwen,
ZAAG-MACHINES,
TABAKSPERSEN, POMPMACHINES, STOOMKETELS,
en alle soorten van MACHINERIEN.

Zij bieden te Koop aan:

1. **Een Suikerrietmolen,** met Cylinders van 54 Engelsche dm. lang en 28 Engelsche dm. diameter, met compleet Waterwerk.
2. **Een Idem Idem.**
3. **Een Suikerrietmolen,** met Cylinders van 54 Engelsche dm. lang en 26 Engelsche dm. diameter, met compleet Waterwerk.
4. **Een Idem Idem.**
5. **Een horizontaal Stoom-Suikermolen,** van 16 p. kr., met Cylinders van 54 Engelsche dm. lang en 26 Engelsche dm. diameter en Ketel van 20 Engelsche voet lang en 5 Engelsche voet diameter.
6. **Een horizontaal Stoom-Suikermolen,** van 12 p. kr., met Cylinders van 54 Engelsche dm. lang en 24 Engelsche dm. diameter en Ketel van 16 Engelsche voet lang en 4 voet 6 dm. diameter.
7. **Een verticale Centrifuge-molen,** van 48 dm. diameter, voorzien van Stoommachine en Ketel, compleet.
8. **Een Idem Idem.**
9. **Een verticale Suikermolen,** met Cylinders van 48 Engelsche dm. lang en 24 Engelsche dm. diameter, voorzien van Stoommachine en Ketel, compleet.
10. **Een hydraulische Oliepers,** compleet.
11. **Een stel Zaagmachines,** geschikt om Balken van 18 Engelsche dm. □ vierkant te zagen, voorzien van Verticale Stoommachine en Ketel, compleet.
12. **Gerimpeld IJzer voor Daken.**
13. **Suikerpannen in alle gewone afmetingen.**

Voor bijzonderheden vervoege men zich tot den Heer S. YOUNGE, Ingenieur te *Soerabaya*, dan wel tot
3419) **MORGAN, MELBOURN & Co.**

MACHINERIEN.

De Ondergeteekenden, Agenten op Java van de Heeren

H. O. ROBINSON & Co.
Ingenieurs te Londen,
hebben de eer, Heeren SUIKERFABRIEKANTEN en verdere belanghebbenden te berigten, dat zij thans voorhanden hebben

Eene afzonderlijke SUIKER-RIETMOLEN,

met cylinders van 54 Engelsche dm. lang en 24 Engelsche dm. diameter.

Eene **Suikerrietmolen** met cylinders van 52 × 24 Engelsche dm. met STOOMTOESTEL en KETEL, geheel compleet.

Eene **dito** als boven met cylinders van 52 × 24 Engelsche dm. en

Een STEL van VIJF PATENT CYLINDERVORMIGE **Suikerpannen,** met FORNUISSTAVEN en WAARLOOZE STUKKEN, en een **dito** van zes dubbele geoctroyeerde CYLINDERVORMIGE **Suikerpannen** met FORNUIZEN en eene WAARLOOZE PAN.

Specificatiën en teekeningen ten kantore van ondergeteekenden en voorts bij de, op Java residerende Ingenieurs van de Heeren **H. O. Robinson & Co.,** de Heeren ALEXANDER BROWN, en ROBERT FINDLAY, die de noodige informatiën, betreffende bovenstaande Machineriën, kunnen geven.

De Heeren **H. O. ROBINSON & Co.,** hunne Etablissementen eene groote uitbreiding gegeven hebbende, zoodat zij in staat zijn aan de voortdurende alom vermeerderende vraag naar hunne MACHINERIEN te voldoen, kunnen thans iedere order, waarmede men hen zal willen begunstigen, met den meesten spoed ten uitvoer brengen, terwijl de Ondergeteekenden alle orders aannemen op SUIKERRIETMOLENS, door stoom of water gedreven, WATERWIELEN, VACUUMPANNEN, STOOMWERKTUIGEN, CENTRIFUGAAL MACHINES, RIJST- en OLIE-MOLENS, enz., enz.
(3415) MACLAINE, WATSON & Co.

LIVERPOOL & LONDON FIRE INSURANCE Comp.

KAPITAAL groot £ 2,000,000 Sterling.

De ondergeteekenden, benoemd zijnde tot Agenten op ***Java*** van bovengenoemde Maatschappij, deelen bij deze mede, dat zij bereid zijn, om **Polissen van Assurantie** op de meest voordeelige voorwaarden te verleenen op ***Pakhuizen, Goederen en Woonhuizen met het Ameublement,*** gelegen in de hoofdsteden of nabijheid derzelven, alsmede op ***Thee- Koffij- en Suiker-Etablissemten op Java.***

De premiën van Assurantie zijn zoo laag mogelijk gesteld, en wanneer klagten mogten voorkomen, die vereffend moeten worden, zal de uiterste billijkheid worden in acht genomen.
(3412) PITCAIRN, SYME & Co.

Royal Insurance Company of Liverpool.

BRAND- EN LEVENSVERZEKERING.

KAPITAAL GROOT **2.000.000.**— PONDEN STERLING

De ondergeteekenden, Agenten van bovengenoemde Maatschappij, gaan steeds voort, met verzekeringen te sluiten tegen brandschade op PAKHUIZEN, GOEDEREN en WOONHUIZEN met AMEUBLEMENT, gelegen in de hoofdsteden of nabijheid derzelven, alsmede op THEE-, KOFFIJ- en SUIKER ETABLISSEMENTEN OP JAVA.

Zij nemen de vrijheid het pub'iek te herinneren, dat sedert kort ook LEVENSVERZEKERING bij de Batavia Branche gevoegd is en dus gereed zijn tot het sluiten daarvan op de voordeeligste voorwaarden. Het uitgebreide Kapitaal van deze Maatschappij in verband met de jaarlijksche opbrengst van meer dan 500.000 Ponden Sterling en een aanwezig fonds van ruim 700,000 Ponden Sterling, leveren een voldoenden waarborg voor hare soliditeit, terwijl de premien van verzekering even matig zijn als die van andere Maatschappijen en bij schade de voldoening op de promptste wijze geschied.
(5415) PITCAIRN, SYME & Co

IMPERIAL

LEVENVERZEKERING MAATSCHAPPIJ.
Old Broad-Street London,
opgerigt in het jaar 1820.

Het Maatschappelijk kapitaal bedraagt **£ 750,000,—** verdeeld in **7500** aandeelen van **£ 100** — elk, terwijl het gevestigde premiefonds bedraagt ruim **£ 705,000,—**, waaruit blijkt dat deze Maatschappij meer dan **£ 1 500,000,—** bezit, bij een Jaarlijksch inkomen van **£ 1 000,000,—**, om aan de verpligting in het vervolg op bestaande polissen ten beloope van **£ 2,500,000,—** te voldoen.

Alle vijf jaren zal vier vijfde gedeelte van den winst als Bonus aan de polissen worden toegevoegd, zonder dat daardoor de verzekerde persoonlijk verantwoordelijk wordt, zooals bij onderlinge Maatschappijen.

De premiën kunnen maandelijks voldaan worden.

Omtrent maatstaf der Premiën en alle verdere informatiën betrekkelijk deze Levensverzekering Maatschappij kan men zich vervoegen ten kantore van de ondergeteekenden, alwaar men op verzoek prospectussen der Maatschappij en blanco Staten kan erlangen.
MACLAINE, WATSON & Co. *Batavia*,
Mc. NEILL & Co. *Samarang*,
(3416) FRASER, EATON & Co. *Soerabaija.*

Gevraagd eene BONNE,
voor het verzorgen van twee Kinderen.
DE WAAL.
BATAVIA. (3432)

Brand-Assurantie-Compagnie, te Amsterdam.

Kapitaal 1.300000.— Gulden

De Ondergeteekenden benoemd zijnde tot Agenten op Java, van bovengenoemde Maatschappij, berigten bij deze, dat zij bereid zijn verzekeringen tegen Brandschade te sluiten op Woon- en Pakhuizen, Koopmansgoederen, Meubelen, enz., enz., alsmede: op Suiker-, Koffij, Thee-, Tabak- en Indigo-Etablissementen, enz, tegen zeer billijke Premien en gewone Condities.

Omtrent nadere informatien gelieve men zich te vervoegen ten Kantore der Ondergeteekenden
MACLAINE, WATSON & Co., Batavia,
McNEILL & Co., Samarang,
(3417) FRASER, EATON & Co., Soerabaija.

Gehuwde Lieden, die zelve Kinderen hebben, zijn genegen om tegen matige indemniteit twee of drie Kinderen van 4 tot 10 jaren in de kost te nemen, en buiten het Schoolgaan voor hunne opvoeding te zorgen.
Adres bij den uitgever dezes of schriftelijk franco onder het Nummer 3394. (3394)

Verhuisd naar Senin
K. M. VERLOOP,
Architect en Werktuigkundige. (3137)

TE KOOP:

Twee Wetzel Suikerpannen
EN
Twee Rotatie Suikerpannen
met dubbele bodems en voorzien van DRIJFTOESTEL en VERBINDINGEN, Compleet.

Alsmede eene kleine **STOOMMACHINE,** complete met VERBINDINGEN tot het drijven van verschillende soorten van MACHINERIEN.

Nadere informatiën te bekomen bij
(3418) MACLAINE, WATSON EN Co.

TE KOOP

EENIGE
SUIKERMOLENS,
van de **LOWMOOR COMPANY** met Cylinders van 24 × 48 inches en de benoodigde IJzerwerken voor Wateraderen.

EEN IJZEREN WATERRAD COMPLEET,
diameter 28 voet, breedte 5 voet.

In groote voorraad:

Suikerpannen,
in alle gewone afmetingen, alsook waarlooze stukken geschikt voor WATERMOLENS van de Lowmoor Fabriek.

Een Stoom-Suikermolen,
compleet, rollen 24 × 48 duim, Stoommachine 12 paardenkracht.

De zoo voordeelig bekende wijze van bewerking van deze Company zal wel eene voldoende waarborg voor de hoedanigheden van deze Machineriën zijn.
PITCAIRN, SYME & Co.,
(3414) *Agenten van de Lowmoor Company.*

Te Koop:

het land JANLAPPA c. a.,
gelegen in de Residentie ***Buitenzorg***, en toebehoorende aan den HoogWelEd. Geboren Heer
Mr. V. M. Baron d'Ablaing van Giesenburg.
Te bevragen bij
(3460) MACLAINE, WATSON & Co.

TE KOOP AANGEBODEN:

circa 675 ton Engelsche Steenkolen,
binnen kort verwacht wordende pr. Ned. Schip **»NOVA ZEMBLA"**, Kapt. HORDIJK, leverbaar alhier of in eene haven aan de Noordkust van Java.
(3449) J. CEZARD en Co.

Te Koop:

Twee Huizen aan het *Zeestrand*

gelegen, met Meubilair, enz.
Te bevragen bij
(3426) J. L. A. WINTER.

TE KOOP *of* TE HUUR

om dadelijk te aanvaarden:

DE RIJSTPELMOLEN,

gelegen te ***Assem***, Residentie ***Cheribon***, met daarbij behoorende

Padie- en Rijstpakhuizen

en groot Woonhuis, alles met Pannen gedekt. Twee planken Pakhuizen met pannen gedekt, en een bergruimte bevattende van respectievelijk 4000 en 3500 picols, gelegen te ***Karang Sambong*** en ***Pengarengan***, Residentie ***Cheribon.***
Nadere informatien bij
(3373) PANDEL & STIEHAUS.

TE HUUR **Een HUIS**

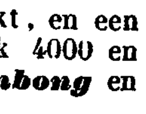

op *Kampong Malaijo,*
tegen over paal 8, thans bewoond door de heer Mr. ANGELBEEK.
Adres
(3374) A. THIEBAULT.

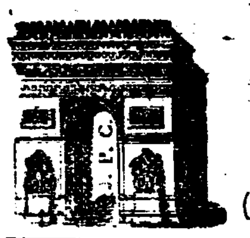

CAUVIN PILLEN,

verkrijgbaar met recept
bij
(3456) BEIJNON, HAMACHER en Co.

Holloway's Zalf.

Alle huidziekten, bijzonderlijk die verontrustende aard, eigenaardig aan de verzengde luchtstreken, worden onfeilbaar genezen door deze onvergelijkelijke Zalf, waarvan onlangs een groote voorraad in dit eiland, Java, werdt ingevoerd, tengevolge van het sterk toenemend debiet. Niet slechts ligte en uitwendige uitslag, maar ettergezwellen, diepe wonden, zeer, vloeijende zweren, hoe ook, worden door dezelve volkomen geheeld, ze dringt door tot den oorsprong der kwaal en behoed vergifting. Het is geene bloote uitwendige genezing, slechts eene verberging der ziekte om straks een meer voornaam orgaan te heviger aan te vallen, neen, dezelve is volkomen en voortdurend, want de zalf zuigt het venijn uit de wonde en werpt het uit in de ontlasting der vochten.

Doosjes Pillen. à *f* 1— *f* 3.— *f* 5.—.
Potjes zalf à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.

Te Batavia bij S. B. van Kleeff en Co.
» Banjoemaas » M. S. Cheriman.
» Soeracarta » W. Veldman.
» Djocjocarta » Buijn en Co.
» Salatiga » F. Kruthoffer.
» Tagal » Wed. Dort.
» Cheribon » W. Galistan.
» Cheribon » M. Blok en Co. (3375)
» Samarang » H. L. Lijon en Co.
de Groot, Kolff en Co. en de hoofdagenten Soesman en Co.

LITHOGRAPHIE.

De Ondergeteekende blijft zich voortdurend aanbevelen voor de levering van alle werken door Lithographie uit te voeren, als:
graveren van
Wissels, Kwitantien, Visitekaartjes, Polissen,
ETIQUETTES met Goud-, Zilver- en Kleurdruk.
KAARTEN, etc.

Alles tegen zeer billijke prijzen en wedijverende met hetgeen op de beste Steendrukkerijen in Europa vervaardigd wordt.
H. M. VAN DORP.
Batavia 1862. (3365)

249ste Nederlandsche
STAATS-LOTERIJ.

Voor deze Loterij zullen in tijds LOTEN disponibel zijn en worden afgeleverd tegen de volgende prijzen:

1 Heel Lot . . . . *f* 100,—
1 Half Lot . . . . „ 50,—
1 Vijfde Lot . . . . „ 20,—

Bestellingen met vooruitbetaling worden aangenomen voor zoover het getal te wachten loten dit toelaat.
H. M. VAN DORP.
Batavia, 1862. (3409)

Geerling's goedkoop

VOLLEDIGST BRIEVENBOEK,
inhoudende **350** bladzijden, met ruim **300** modellen, van ***alle denkbare gevallen*** en ***handelingen,*** die in het dagelijksche leven kunnen voorkomen.
16000 Exemplaren zijn hiervan in korten tijd verkocht.
Franco per post f 4.—
Te ***Batavia*** bij G. KOLFF EN Co,
» ***Samarang*** » DE GROOT, KOLFF EN Co. (3429)

Geabonneerden op diverse
Tijdschriften, Couranten en mode Journalen,
worden verzocht opgave te doen voor Ult. ***October,*** of zij hunne abonnementen voor ***1863*** wenschen te vervolgen, zullende anders de toezending worden gestaakt.
H. M. VAN DORP.
BATAVIA, 1 October 1862. (3444)

Muzijkhandel van H. M. VAN DORP.
Hoofddepot voor Indië van de
Muzikale Correspondentie.
Ontvangen:
HESS, La Campanella. Polka-Mazurka.
LITOLFF, Das sterbende Kind. Voor Alt of Bariton.
VOSS, Ecume de Perles.
SCHUBERT, Erlkönig. Voor Alt of Bariton. (3386)

1863.
AGENDA,
KANTOOR-ALMANAK,
geplakt en onopgeplakt.
Verkrijgbaar bij
(3408) H. M. VAN DORP.

A VOCABULARY

f the
English and Malay laguages,
with the proper orthography for Englishmen.
prijs . . . . . . *f* 3.
franco per post . . . „ 4.
(3367) H. M. VAN DORP.

Lijsten en Passepartouts voor Photographien,
Vergulde en bruin of zwart gepolitoerde
LIJSTEN en STAVEN.
Tegen zeer billijke prijzen te bekomen bij
(3366) H. M. VAN DORP te Batavia.

Thans alom verkrijgbaar gesteld:

DE NEDERLANDSCH-INDISCHE WETBOEKEN,

uitgegeven door **Mr. LAST,**

In linnen Band . . . *f* 13.—
Franco per Post . . . *f* 16.—

Mr. W. E. VAN DER HOUT,

Handleiding ten gebruike bij de uitoefening der Militaire Regtspleging, bewerkt ten dienste van het Leger in Nederlandsch Oost-Indië. . . . . . . *f* 7.—
Franco per Post . . . *f* 8.—
Gebonden in half linnen Band *f* 2.— meer.

Bij- en omgewerkt Reglement op het beheer der militaire nalatenschappen, ten gebruike voor militaire Kommissarissen,
door den Kapitein-Kwartiermeester VAN BOVEN. . *f* 1.—

H. M. VAN DORP.

BATAVIA, Junij 1862. (3398)

Debiteuren en **Crediteuren** in den Boedel van wijlen den Heer GUILLAUME LOUIS BAUD, den 20sten Julij j. l. ab intestato te *Malang* overleden, worden verzocht binnen ***drie maanden*** na heden betaling of opgave te doen aan

TIEDEMAN & VAN KERCHEM, q. q.

BATAVIA, 25 September 1862. (3381)

Debiteuren en Crediteuren in den Boedel van wijlen den WelEdelen Gestrengen Heer *C. C. W. Mandt*, worden verzocht binnen twee maanden betaling of aangifte te doen aan de

Wed. H. S. MANDT,
geb. *Demares de Charmois.*

SAMARANG, 22 September 1862. (3385)

Houders van Cognossementen aan Order

over de volgende **GOEDEREN**, aangebragt pr. ***Jhr. Mr. van de Wall van Puttershoek.***

VR. 1. kist STALEN PENNEN, afgeladen door ***C. J. Robbers,***
JFB 1571. 1 kist KOOPMANSCHAPPEN, afgeladen door ***v/d. Kun & v. Schelle.***
LH 21/5. 5 kisten do. do. do.
PR 2451/2500. 50 kisten do. do.
afgeladen door *Mijmans v. Veenendaal*,
gelieven zich ten spoedigste bekend te stellen bij

de Agenten,
(3442) J. F. VAN LEEUWEN EN Co.

De Stoomboot PALEMBANG PAKKET,

vertrekt Maandelijks bepaald:

1 naar (Lampongs) Telok Betong.
6 » Cheribon.
11 » Palembang en terug over Muntok.
23 » Cheribon en Tagal.

Adres:
(3376) BUIJS, JACOBSEN EN Co.

Stoomvaart in den Indischen Archipel.

Het vertrek der Stoomschepen gedurende de maand OCTOBER, 1862, is geregeld als volgt:

VAN BATAVIA.

naar MUNTOK, RIOUW en SINGAPORE, den 1sten en 15den.
naar SAMARANG en SOERABAIJA, den 7den, 15den, 22sten en 29sten.
naar BILLITON, PONTIANAK en SINGKAWANG, den 8sten.
naar BENKOELEN en PADANG, den 23sten.

VAN SOERABAIJA.

naar SAMARANG en BATAVIA, den 7den, 15den, 22sten en 29sten.
naar MAKASSAR, TIMOR-KOEPANG, DELHI en de MOLUKKEN, den 15den.
naar BAWEAN en BANJERMASSING, den 27sten

Nadere inlichtingen te bekomen op de Stoombootkantoren in de stad, bij

W. CORES DE VRIES. } te *Batavia* en te *Soerabaija*.
NIEUWVEEN en SCHUIJMER, te *Samarang*.

(3410)

Passage naar Nederland,

wordt aangeboden met het Ned. Schip

ZEPHIR,

Kapitein ***W. H. SCHEIJ,***

uitmuntend tot den overvoer van Passagiers ingerigt en uitgerust.

Het vertrek zal plaats vinden ***medio October.***

REYNST EN VINJU, Batavia.
(3435) ANEMAET EN Co., Soerabaija.

Passage naar Nederland,

wordt aangeboden met het uitmuntend voor Passagiers ingerigte Ned. Campagne Fregatschip

„PRINSES AMALIA",

kapt. L. W. VAN RIJN VAN ALKEMADE, voerende een geëxamineerd ***Scheepsdoctor***, om 15 dezer van hier te vertrekken.

Adres bij

de Agenten,
(3448) J. CEZARD EN Co.

Passage naar Nederland,

wordt aangeboden met het Nederlandsch snelzeilend gekoperd en kopervast tweedeks Barkschip

Johanna Elisabeth,

Kapt. N. BURHOVEN JUNIUS.

Dit schip is tot den vervoer van PASSAGIERS en FAMILIEN bijzonder geschikt, hebbende eene groote en luchtige CAMPAGNE met ruime HUTTEN, BADKAMER en hetgeen verder tot den overvoer van PASSAGIERS vereischt wordt.

Dit schip vaart een bekwamen geëxamineerden Scheeps-DOKTOR en zal waarschijnlijk primo of medio December naar Nederland vertrekken.

Informatiën dienaangaande bij de Agenten PANDEL & STIEHAUS, alsmede bij den GEZAGVOERDER in het Marine-Hotel, alwaar tevens eene teekening der CAMPAGNE voorhanden is. (3443)

Le Navire Français

LE NIZAM,

du port d'environ 500 Tonneaux, ayant de bons emménagemens, et commandé par Mr. le Capt. GUION, partira le 7 Octobre Ct. pour ***Samarang*** d'ou, vers le milieu de Novembre pn., il relévera pour ***Marseille*** touchant à ***Batavia***

S'adresser pour passages, à Messrs. DORREPAAL ET Co. à ***Samarang*** et Messrs. J. CEZARD ET Co à ***Batavia.***

(3462)

Vracht en Passage naar Tagal

wordt aangeboden met het Ned. BARKSCHIP

WALCHEREN,

Kapt. **D. H. van der HEIJDE,**

om over 14 dagen te vertrekken.

Adres bij

de Agenten,
(3438) G. BUIJN & Co.

Naar Samarang direct,

wordt Vracht en Passage aangeboden, met het Ned. Ind. Barkschip

MARIA HENRIETTE,

Gezagvoerder ***J. WINTER.***

Informatien te bekomen bij de

Agenten,
(3427) B. KOPERSMIT EN Co.

HET WETSONTWERP OP DE LANDBOUW-ONDERNEMINGEN IN NEDERLANDSCH-INDIE.

II.

Vóór wij ons bepaaldelijk bezig houden met de beschouwingen van enkele saillante punten, die de wetsvoordragt in niet weinig harer artikelen aanbiedt, moeten wij nog wijzen op eene fout die de minister bij het ontwerpen der wet heeft begaan. Die misslag bestaat in een verzuim. Of dit verzuim met voorbedachten rade heeft plaats gehad, of in de haast is gepleegd geworden om de wet maar volgens belofte in tijds te kunnen aanbieden, vermogen wij niet te beslissen. De Minister van Koloniën *heeft vergeten* om de Indische Regering in deze gewigtige kwestie te kennen. Men heeft van uit 's Hage geene voorlichting, konsideratie of advies van Indië's Hoofdbestuur ingewonnen omtrent eene aangelegenheid, die — zoo ze tot stand komt — vrij belangrijke wijzigingen en omkeeringen zal daarstellen in thans bestaande toestanden, waaruit het natuurlijk gevolg voortvloeit, dat dan ook het administratief beheer, het politie toezigt en zelfs de burgerlijke regtspleging hierdoor gewijzigd of uitgebreid moeten worden. Ware het dan niet slechts billijk, maar, zelfs hoog noodig geweest dat het Indisch Gouvernement, als *direkt* gezag moetende uitoefenen in alle binnenlandsche aangelegenheden, hieromtrent ware gehoord geworden, op dat zoodoende het zooveel gebezigde ministerieel-parlementair stopwoord »gemeen overleg" hier *de facto* ware toegepast geworden? Zal de Minister bij eenige interpellatie in de Kamer omtrent deze kultuurkwestie (in den volsten zin des woords eene *kwestie!*) zich nu met het zoo vaak gelukkig gebruikte schild kunnen dekken, waarop het devies stond: »Ik heb bereids om inlichtingen hieromtrent naar Indie geschreven." Het *Bataviaasch Handelsblad spreekt* vrij duidelijk over het voorbijgaan ten deze van de Indische Regering; de *Nieuwsbode van Soerabaija verwondert* zich daar over, doch wij voor ons *veroordeelen* het in den Minister, als ten deze te hebben gehandeld eigendunkelijk of onbedacht, doch in allen gevalle onverantwoordelijk.

De voorgedragen wet heeft als hoofd twee artikelen van algemeene strekking, die het globale doel der wet aanwijzen. De verdere meer gedetailleerde indeeling van het Concept bestaat in drie afdeelingen, handelende over: 1o. de kultuurondernemingen;

2°. Over de overeenkomsten tusschen ondernemer en Inlanders; en

3°. Over de belasting op de kultuurondernemingen, waarbij eindelijk nog als slot- en overgangsbepalingen een achttal artikelen zijn gevoegd.

Het *eerste* artikel het beste trekt hier onze aandacht, daar wij lezen dat *Nederlanders* in Indie landbouwondernemingen kunnen oprigten. Ter verduidelijking hiervan zegt de Minister van Koloniën in zijne Memorie, dat *alleen* zulke Nederlanders zullen worden toegelaten, die tot dien titel gekwalificeerd zijn volgens besluit van den 28sten Julij 1850. Wij hebben er vrede meê, dat eigenlijke vreemdelingen daarvan zijn uitgesloten, als er maar Hollanders genoeg komen opdagen, om eene behoorlijke nukleus van nijverheidsondernemers daar te stellen. Wij hebben Java niet in bezit om het door Bremen, Hamburg of Glasgow te zien exploiteren. Doch heeft de Minister daarbij wel gedacht, dat niet alleen zij, die hetzij van Nederlandsche afkomst, hetzij van vreemde Europesche afkomst sedert jaren ingezetenen van Indie zijn geweest, maar zelfs, volgens de strenge letter dier wet, ook de hier geborene personen afkomstig van volbloed Nederlandsche ouders dan ook zullen uitgesloten zijn van de deelneming aan den Indischen landbouw? Onderstellen wij eens dat de heer Uhlenbeck met een ver *staatkundigen* blik in de toekomst heeft willen zien, en nemen wij eens aan, dat de genoemde personen op geen aasje Nederlanderschap aanspraak mogen maken en dus in de schaal der *staatkundige regten* geen grein gewigt opleveren, dan vragen wij nog: is de uitoefening van landbouw een staatkundig of een *burgerlijk regt?* Het Militair Departement heeft op *zijne wijze* onlangs de vraag over het Nederlanderschap en het naturaliseren te berde gebragt. Wij verwachten daar wel eenig uitsluitsel op te zullen vernemen, doch met dat al vragen wij: moeten en mogen zij, die van ouder tot ouder van Nederlandsch-Indische ingezetenen zijn en hoofdzakelijk afstammen van Nederlandsche staats- en krijgsdienaren bij de kultuurondernemingen geweerd worden? Moeten zij, die geboren Nederlanders tot vader en moeder hebben, doch wie het toeval of de Gouvernements betrekking der ouders in Indie deed geboren worden, als *vreemdelingen* worden aangemerkt? Zou de Minister dit soms over het hoofd hebben gezien? En heeft hij bij het opstellen van dit artikel wel berekend, hoeveel artikelen van het Indisch Regerings-Reglement hij te kwaad heeft gemaakt?

Wij besluiten deze beschouwing met de vraag: waarom de kern der beschaafde bevolking van Nederlandsch-Indie, de eigenlijke hoofdmassa der permanente ingezetenen aldus uitgesloten moeten blijven; zijn zij soms *verwonnenen?*

Staan wij nu een oogenblik stil bij de eerste afdeeling der konceptwet, die de eigenlijke landbouwondernemingen behandelt.

Dat er eene aanvrage om toestemming moet worden gedaan met behoorlijke en duidelijke opgaven; dat het hoofd van gewestelijk bestuur *verpligt* is binnen een bepaalden termijn hier op te antwoorden; dat men toestemming *alleen* kan weigeren aan onbevoegden (doch niet zoo als de konceptwet ze aangeeft); dat alles kunnen wij approveren, doch *één pleonasmus* in alinena 3 van art. 6 is menigeen als ongepast aanhangsel zoo in het oogloopend voorgekomen, dat bij het niet schrappen van dit woord uit de wet, de kultuur van partikulieren eene moeijelijkheid (om niet te zeggen onmogelijkheid) te meer in zal hebben, om ooit in Indie wettelijk tot stand te komen. Genoemde alinena 3 zegt namelijk niets minder, dan dat men voor zijne onderneming geene gronden mag bezigen die door de Gouvernements kultures in gebruik of *ingedeeld zijn!*

Alle bruikbare gronden zijn immers bij de gouvernements kultures ingedeeld, doch door verwisseling zijn nu eens deze dan weder andere *in gebruik.* Waar zijn hoofdzakelijk anders de zoogenaamde tweede gewassen — Europesche stapelprodukten en inlandsche voedingsmiddelen gebouwd, dan op aktueel *niet* in gebruik zijnde Gouvernements gronden? Het *Bataviaasch Handelsblad* van Zaturdag den 13den September ll. heeft hieromtrent vrij uitgebreide en duidelijke beschouwingen geleverd. Het vraagt teregt *of* het planten op ongebruikte gronden aan bevolking en ondernemers *mag* verboden worden door eene wet, die als uiting van een liberaal Ministerie de landbouwnijverheid in Indie eene krachtige impulsie moet geven?

Als wij dus eenige stembevoegdheid bij de behandeling dezer kwestie hadden, zouden we eenvoudig zeggen: *schrappen* dat woord!

(*Wordt vervolgd.*)

INGEZONDEN.

Waarde Redacteur!

Ofschoon het niet te ontkennen valt, dat in de Berendrechtslaan door de vereenigde pogingen van de politie en die van partikulieren groote verbeteringen worden daargesteld, door het dempen van vuile slooten en het gelijktijdig verbreeden van den rijweg aldaar, — is er toch nog een ongerief, dat die buurt maar al te zeer kenmerkt, en niet alleen den wandelaar hindert voor het oogenblikje dat hij passeert, maar stellig hen moet tegen de borst stuiten, die in de onmiddelijke nabijheid van de bron des kwaads wonen. Ik bedoel de ondragelijke geur — neen stank is het woord — die aan het begin van de Berendrechtslaan nabij Molenvliet heerscht. Men kome wanneer men wil, ochtend, middag of avond altijd, is die doordringende verpestende miasmatische lucht te ontwaren. Als er nu een gemeentebestuur bestond en eene *eigenlijke* plaatselijke geneeskundige kommissie, dan zou van die zijde een onderzoek in het werk kunnen worden gesteld, in hoeverre die uitwasemingen nadeelig voor de nabijwonende bewoners zijn. Nu dit echter het geval nog niet is, wend ik mij langs dezen weg tot de eenige autoriteit in Batavia, die tegen zulke ongelegenheden waken kan. Ik verzoek alzoo bij deze het Hoofd der politie beleefdelijk naar de oorzaken dezer groote ongelegenheid te willen onderzoeken en — zoo mogelijk ze weg te doen nemen, waardoor eene bepaalde weldaad bewezen zal worden aan allen die in die omgeving huisvesten.

Met de plaatsing dezer regelen zult gij verpligten,

UEds. Dv. Dr,

P.

NEDERLANDSCH-INDIE.

BATAVIA.

Ten vervolge op het voorkomende in den *Java-Bode* van 30 Aug. 1862 No. 69 zijn wij verzocht te melden:

Dat wederom aan inteekeninggelden op den bundel *modellen* voor *acten*, door den Heer Bodde, notaris te Batavia, uitte geven, ten voordeele der noodlijdenden door den brand te Enschedé, is ingekomen. . . . . *f* 155,—
dat daarop aan porto is betaald . . . . „ 1,44

en dat het resterende ad . . . . *f* 153,56
per mail van 1 October 1862 per wissel is overgemaakt aan den *Minister van koloniën.*
Zoodat met het vroeger gezondene ad. . . . . „ 154,29.

alsnu in het geheel is geremitteerd . . . . . . *f* 307,85

Wij maken onzen lezers bekend dat van af Zondag 5 October a.s. tot en met Dingsdag den 7 in de zaal van het paleis te Weltevreden eene keurige schilderij van RADEN SALEH, voorstellende een boschgezigt, zal te zien zijn. Niet alleen des schilders groot talent zal men in dat stuk kunnen ontdekken, maar ook eene hoogere bedoeling zal tot den aanschouwer spreken: het is een geschenk voor de leniging der rampen van de stad Enschedé. RADEN SALEH kan Nederland niet vergeten! hij gedenkt nog immer het gastvrij verblijf en vriendschappelijk onthaal, dat hij in Oud-Holland heeft genoten! Aan die herinnering brengt zijn kunsttalent een offer, en — Enschedé zal er de vruchten van plukken. Die schilderij wordt volgens het berigt van den resident van Batavia (zie advertentiën) verloot ad *f* 10,— het lot, en daarom, gij inwoneren der Hoofdstad! gaat en ziet, en helpt de schoone bedoelingen verwezenlijken van RADEN SALEH.

Ten gevolge van het overlijden van Z. K. H. den Hertog Bernhard van Saksen Weimar heeft het leger alhier den ligten rouw aangenomen voor den tijd van zes dagen.

Wij hebben door eene alhier zeer geachte familie eene aardige dievenhistorie hooren mededeelen, waarvan de afloop ten duidelijkste bewijst, dat de aktiviteit der tegenwoordige politie vrij wat grooter is dan die der vorige. — Eenigen tijd geleden werd bij Mevrouw de Weduwe van G. te kampong B. ingebroken en eene belangrijke ontvreemding van kostbaarheden ter waarde van plusminus *f* 2000 was daarvan het gevolg. Na een naauwkeurig plaatselijk onderzoek en verdere informatien vermeende het hoofd der politie te moeten aannemen, dat hier bekenden in het spel waren. De voormalige en tegenwoordige huisbedienden werden in den pot gestopt; maar die heeren verklaarden zich natuurlijk voor onschuldig. Eenige dagen daarna krijgen de gevangenen gezelschap: een andere dief wordt bij hen opgesloten. Spoedig worden de lotgenooten vertrouwelijk en en vertellen elkander hunne heldendaden. De laatst ingekomen dief weet al spoedig uit Kromo en Soember te vernemen, dat zij de kostbaarheden op twee verschillende erven hadden geborgen. Kort na deze broederlijke mededeelingen werd de pseudo-dief vrijgelaten en door de verdere zorg der politie werden de vermiste goederen opgegraven en in het bezit gesteld der eigenares, die ze waarlijk reeds had afgeschreven. Zoo wel het hoofd der Bataviasche politie als de schout van Passar Bahroe hebben ten deze getoond wat eene flinke politie vermag.

Aangekomen Vreemdelingen te Batavia.

VAN 27 TOT 30 SEPTEMBER.

HOTEL DES INDES. H. B. van Daalen, P. J. D. Breukelman, van de Reede. — A. F. van Suchtelen, van Billiton. — E. Wolberg, Diehl, van Batavia. — van Beusechem, van de Binnenlanden.

HOTEL DER NEDERLANDEN. C. J. S. Court, van de Reede. — E Frank, van Buitenzorg. — J. A. Snijders, van Pebaijoran.

JAVA HOTEL. A. van Hoboken, Löths, Lammers, Harten, van Rotterdam. — Schaap, van Tagal. — Hedemann, van Billiton. — Kist, van Gadok.

HOTEL WILLEM II. J. Blonchard, van Frankrijk.

Aangekomen Passagiers te Batavia.

VAN 27 TOT 30 SEPTEMBER.

Met de Ned. bark Jhr. Mr. van de Wal van Puttershoek, kapt. K. F Lammerts, de hh. A. van Hoboken en Lott, Mejufv. Hommelsberg en dochter van Rotterdam.

Met de Ned. Ind. stooms. Palembang Packet, kapt. J. F. Scheel, Mevrouw de wed. Visser en fam. van Tagal.

Met het Ned. Ind. schip Maria Henriette, kapt. J. Winter, Mevrouw van Spankeren van Samarang.

Met de Ned. Ind. schoen. Chieftain, kapt. A. F. van Suchtelen. de heer C. A. von Hedemann van Billiton.

Vertrokken Passagiers van Batavia.

VAN 27 SEPTEMBER TOT 1 OCTOBER.

Met het Ned. Ind. stooms. Oenarang, kapt. H. Kramer, de hh. Scharten Echtg. en 2 kinderen, Ruijs, van Moll, Echtg. en 2 kinderen, van Barneveld, Hultman, Mr. Junius van Hemert, Edgar, Kruisburrij, J. M. Zorab, M. Joseph, Mevrouw Coster en dochter en Z. M. troepen naar Samarang en Soerabaija.

Met het Ned. Ind. stooms. Batavia, kapt. G. A. Nije, de hh. H. von de Wall en Echtg., Chs. Ehrencron, Solff, van Laer, St. Pern met 5 kinderen, Stavers en Echtg., Mevrouw van Vloten en 1 kind naar Singapore via Muntok en Riouw.

Batavia. — In den morgen van den 28sten September jl. is Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal en gevolg van Buitenzorg alhier aangekomen en in den namiddag van den 30sten naar Buitenzorg vertrokken.

Patjitan. — Op den 14den September, des middags omstreeks 12 uur zijn alhier twee hevige schokken van aardbeving gevoeld, welke p. m. vijftien sekonden hebben aangehouden. De rigting was van het oosten naar het westen. Verdere bijzonderheden zijn daarbij niet opgemerkt geworden.

Banka. (Augustus.) — De aanhoudende droogte in het begin dezer maand werd later door zware regenbuijen, gepaard met hevige winden, afgewisseld. De gezondheidstoestand ter hoofdplaats Muntok, hoewel nog niet zeer gunstig, werd langzamerhand bevredigender. In de kampong Toeatoenoe, distrikt Pangkalpinang, brak eene epidemische oogziekte uit. Het aantal der aan deze ziekte lijdende personen steeg tot 68. Door spoedig aangebragte geneeskundige hulp werd de verdere loop dezer ziekte gestuit, zoodat het aantal lijders op het einde van Augustus jl. reeds tot 20 was gedaald. In de distrikten Merawang, Soengeiliat en Koba werd de vaccine geregeld voortgezet.

De bevolking was bezig met het bewerken der velden voor den aanplant van padi. De in het laatst der maand Augustus gevallen regens hadden, na de voorafgegane felle droogte, eene gunstige uitwerking op de werkzaamheden in de mijnen.

Gedurende de maand Augustus is te Muntok aan inkomende en uitgaande regten ontvangen . . . . . *f* 2,991,29
en in Junij 1861 . . . . „ 2,058,75

alzoo meer in Augustus 1862 . . . . . . *f* 932,54
Gedurende de acht eerste maanden van 1862 . „ 20,160,22
en gedurende hetzelfde tijdvak in 1861 . . „ 28,529,18

alzoo minder in 1862 . . . . *f* 8,368,96

Amboina. (Augustus). — Het weder was gedurende deze maand onstuimig en regenachtig, de gezondheidstoestand echter tamelijk gunstig. In het militaire hospitaal te Amboina bedroeg het getal zieken op ult. Augustus jl. 93. Op den 8sten dier maand is in de binnenbaai van Amboina een zoogenaamde zeemeermin (doejong) gevangen, hebbende eene lengte van 8 voet en eene dikte van circa 5 voet. Het dier is door deskundigen ontleed en voor de wetenschap bewaard. Op den 13den Julij is nabij Tandjong Kwakoe (Zuid-Ceram) eene praauw met vijf opvarenden omgeslagen, waarvan een is verdronken.

De Nederlandsch-Indische schoener *Banda-Paket*, komende van Timor, is in de baai van Ambon tegen den wal gedreven en lek geworden. Z. M. stoomschip *Citadel van Antwerpen* heeft op een kruistogt van 18 tot 23 Augustus jl. op de noordkust van Ceram alles rustig bevonden.

De partikuliere landbouw-onderneming in de Elpapoetih-baai op Ceram begint meer en meer bekend te worden onder de bergvolken als een middel om geld te verdienen. Bijna de geheele stam van Marihoenoe van de Noordkust is te Awaja (Zuidkust) bij die onderneming gekomen, om zich als werklieden te engageren. De prijzen der rijst begonnen op Amboina weder te stijgen. Voor de tafelrijst werd 15 *f* en voor de karga-rijst *f* 9 de pikol betaald. Het zout, gewoonlijk *f* 1 á *f* 1 ½ de pikol kostende, was tot *f* 17 de pikol in prijs gestegen.

Menado. — De gezondheidstoestand was gedurende de maanden Julij en Augustus iets gunstiger dan vroeger. Het weder bleef echter zeer regenachtig, gepaard met zware onweders.

BIJVOEGSEL
VAN DEN
JAVA-BODE
van Woensdag, 1 October 1862, N°. 78.

De padi-oogst was over het algemeen niet bijzonder gunstig afgeloopen en minder aanzienlijk dan in het vorige jaar. Het reeds te veld staande miloe-gewas beloofde een goeden oogst. De aanhoudende regens stonden het openen van nieuwe velden voor dit gewas zeer in den weg en zullen ook een nadeeligen invloed uitoefenen op den koffij-oogst. In de pakhuizen werd van primo Januarij 1862 tot 1 September geleverd 5413$\frac{11}{125}$ pkol koffij.

Op den 14den, 18den en 27sten Julij jl. werden eenige ligte aardschokken waargenomen in eene horizontale rigting van het westen naar het oosten. Den 24sten Augustus jl. werd andermaal een ligte schok gevoeld. In den avond van dienzelfden dag vertoonde zich eene komeet in het noorden.

In den nacht van den 6den Augustus werd de schoener *Bansoen*, komende van Gorontalo en toebehoorende aan een Chineschen handelaar te Menado, op de hoogte van Tandjong Piso door een storm op Batoe-medja geworpen. De opvarenden zijn echter allen met een groot gedeelte der lading, bestaande uit koopmans goederen, gered.

In het landschap Gorontalo was de gezondheidstoestand gedurende de maand Mei iets gunstiger geworden. De bevolking was aldaar druk bezig met de bewerking der rijstvelden en het aanleggen van miloe-tuinen op de berghellingen. De prijzen der voedingsmiddelen bleven steeds hoog; men verwachtte echter, dat de rijst-oogst in den volgende maand daarin eene gunstige verandering zoude brengen. In maand Julij jl. kwamen de radja's van Bolang-Mogondo, Attingola, en Siaauw met hunne rijksgrooten op de hoofdplaats, ter afdoening van eenige dienstaangelegenheden. (*Jav. Ct.*)

Blora. Den 4den dezer werd alhier de doodstraf voltrokken aan zekeren Soleksono Alias Tertowidjojo. Vroeger wegens diefstal tot dwangarbeid veroordeeld, wist hij te ontsnappen en bragt hij het zoover, dat hij aangesteld werd tot kettingi (dessa-hoofd) van Medang-Kamollan, distrikt Gradenan, afdeeling Demak en Grobogan. Als zoodanig vermoordde hij een kapetengan (onbezoldigde politie-dienaar) van Ngawen, onder deze afdeeling sorteerende, waarvoor hij tot de doodstraf werd veroordeeld.

Terwijl dat vonnis in revisie was bij het Hoog Geregtshof, poogde hij met een mes en een beitel de latten van het bovenlicht der gevangenis door te snijden, ten einde te ontvlugten, wat hem zeker zou gelukt zijn, ware hij niet door een zijner medegevangenen verraden. Een of twee latten had hij reeds doorgekapt.

Van deze poging tot ontvlugting werd rapport gemaakt aan den toenmaligen Resident, die dezen vooraf ging, die hem, niettegenstaande hij op den dood zat, met rottingslagen liet afstraffen.

Dit laatste heeft hier menigeen verwonderd, omdat men van meening was, dat iemand, wien de zwaarste straf ter wereld is opgelegd, moeijelijk nog extra kon worden afgestraft, liefst nog ligchamelijk voor een vergrijp in de gevangenis door hem na zijne veroordeeling gepleegd.

Wanneer zal toch het strafwetboek voor Ned. Indie gereed komen, waaraan reeds zoovele jaren gewerkt is en waaraan reeds zoovele enorme sommen besteed zijn, opdat onze autoriteiten weten, hoedanig te handelen in gevallen als het bovenstaande, waarin onder de bestaande bepalingen de toepassing van straffen aan de diskretie der autoriteiten schijnt overgelaten?

Samarang, 25 September. Volgens de advertentien van het programma der feesten in de volgende week zal men met ons moeten erkennen, dat het kommitté al het mogelijke in het werk heeft gesteld, om het feest op Maandag een waar volksfeest te doen zijn. Echter het kommitté kan niet alles doen; ieder ingezeten van Samarang moet zijne medewerking verleenen, om het feest algemeen te doen zijn; dat dan niemand nalate aan het verzoek van het kommitté te voldoen, om door vlaggen en illumineren het feest allen luister bijtezetten en alzoo de geheele stad in waren feestdosch te tooijen.

— Men schrijft ons uit het binnenland van Soerakarta dat de Resident, op eene tournée, te Tjingkilong, bezuiden Seragen, op den nieuw aangelegden binnenweg, door het geraken van het been zijns paards in eene der door de droogte ontstane, doch door stof bedekte barsten in den grond, met het paard is gestort, en hem bij die gelegenheid het ongeluk moest treffen, om den arm boven den elboog te breken. — De lijder werd per tandoe dadelijk naar de hoofdplaats terugvervoerd, waar het nu met hem, na de aangewende geneeskundige hulp gelukkig, en tot veler voldoening, beter gaat, zonder dat er verder vrees voor gevaar bestaat.

Groot was de belangstelling door de vele bezoeken en navragen ten residentie-huize, door ingezetenen en door de ter hoofdplaats aanwezige landhuurders, betoond. (*Sam. Ct.*)

— Volgens de *Soer. Ct.* hebben er bij de marine de volgende mutatien plaats gehad: Overgeplaatst van Z. M. stoomschip *Madura* de luitenants ter zee 2de klasse H. E. A. Frucht en H. H. Broers, eerstgenoemde als 1ste officier op Z. M. schroefstoomschip *Reinier Claeszen* en laatstgenoemde op Z. M. schroefstoomschip *Soembing.* De luitenant ter zee 2de klasse J. Tromp is als 1ste officier overgegaan in de rolle van Z. M. schroefstoomschip *Citadel van Antwerpen.* De luitenant ter zee 1ste klasse H. K. Koning is geplaatst als 1ste officier op Z. M. schroefstoomschip *Bali.*

De luitenants ter zee 2de kl. J. Sant van Nooten, J. W. van Kerkwijk en E. H. E. van Woelderen zijn geplaatst op Z. M. stoomschip *Etna,* waarvan eerstgenoemde als 1ste officier; tevens is op dien bodem geplaatst de adjunkt-administrateur C H. S. Pastor.

De officier van gezondheid 3de klasse W. H. Visscher van Aalst is geplaatst op Z. M. schroefstoomflottille vaartuig *de Vecht,* ter vervanging van den officier van gezondheid 3de klasse J. O. Harthoorn, die overgegaan is in de rolle van Z. M. dd. wachtschip *Juno* te Soerabaija. Verder is nog overgeplaatst van Z. M. stoomschip *Etna* op Z. M. korvet *Pallas* de luitenant ter zee 2de. klasse J. P. Mercier.

Soerabaija, 24 September. Gister middag omstreeks twee uren is in de kampong Maspattie een hevige brand uitgebroken, die in een korten tijd drie der volkrijkste kampongs in de asch legde. De oorzaak wordt aan onhandigheid eener Javaansche vrouw toegeschreven.

Dezer dagen is er ook brand ontstaan te Sepandjang, van af de dessa Ngelom tot Pesantren; behalve een groot getal bamboezen woningen, verbrandde nog eene schuur met 100 krandjangs suiker. (*Soer. Ct.*)

Pasoeroean, 24 September. Op de Fabriek Pleret is dezer dagen het volgende ongeluk gebeurd. Onder het vermalen van Suikerklontjes geraakte de vinger van een inlander tusschen de kamraderen, met dat ongelukkig gevolg dat die dadelijk moest afgezet worden. Het werktuig is bijzonder eenvoudig en is het dus alleenlijk aan verregaande onverschilligheid (?) te wijten. (*Pas. N. en Adv. Bl.*)

OFFICIELE BERIGTEN.

EXTRAKT *uit het Register der Besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie.*

BUITENZORG, den 27sten September 1862. (No. 18.)

(Staatsblad no. 113).

Gelezen de missive van den minister van Kolonien van 8 Augustus 1862, Lt. AAZ, no. 14/054;

Is goedgevonden en verstaan:

Krachtens magtiging des Konings de bezoldiging, verbonden aan de betrekking van regent van Soerabaija, thans bedragende *f* 1000:— (*een duizend gulden*) 's maands, te verhoogen tot op *f* 1200:— (*een duizend twee honderd gulden*) 's maands.

Afschrift, enz.

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal:

De Algemeene Sekretaris,

A. LOUDON.

Bij Koninklijk besluit van den 26sten Julij 1862, no. 56, is benoemd tot ambtenaar der eerste klasse voor de burgerlijke dienst in Nederlandsch-Indië, de kandidaat ambtenaar voor de gemelde dienst mr. J. J. Schneither.

Civiel Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit zijne betrekking, wegens ziekte, onder toekenning van wachtgeld, de zout-hoofd-depôt-pakhuismeester te Ragoeng (Madura) A. N. H. de Vogel.

Uit zijne betrekking de tweede kommies bij het residentie-bureau te Serang M. J. Bouwensch.

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den tweeden stadsgeneesheer te Samarang dr. J. Einthoven.

Benoemd:

Tot administrateur der tinmijnen in het distrikt Soengeislan (eiland Banka), de eerste kommies op het residentie-kantoor te Muntok (residentie Banka) E. J. Vermandel.

Tot eersten kommies op het residentie-kantoor te Muntok (residentie Banka), de tweede kommies op dat kantoor J. P. Velden.

Tot kommies-ontvanger, tevens boekhouder bij den ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Samarang, de gezworen plaatselijk translateur voor de inlandsche talen aldaar J. T. White.

Voorloopig benoemd:

Tot zout-hoofd-dépôt-pakhuismeester te Ragoeng (Madura) L. Fretz, thans tijdelijk belast met de waarneming van de betrekking van opziener bij den zoutaanmaak te Tenger en Roemo (Soerabaija).

Voorloopig belast:

Met de waarneming van de betrekking van opziener bij den zoutaanmaak te Tenger en Roemo (residentie Soerabaija), de opziener bij de zoutpannen te Ragoeng (Madura) G. M. H. Muller.

Bevorderd:

BIJ DE LANDELIJKE INKOMSTEN EN KULTURES.

Tot kontroleur der eerste klasse, de kontroleur der tweede klassse F. H. Boers.

Tot kontroleur der tweede klasse, de kontroleur der derde klasse C. A. Vermandel.

BIJ HET BINNENLANDSCH BESTUUR TER SUMATRA'S WESTKUST.

Tot kontroleur der eerste klasse, de kontroleur de tweede klasse J. Cramer.

Tot kontroleur der tweede klasse, de kontroleur der derde klasse C. de Haan.

Gesteld:

Ter beschikking van den gouverneur van Sumatra's Westkust, de geëmploijeerde op het bureau van den gouverneur te dier kuste C. W. Palm en F. G. V. Boreel.

Ter beschikking van den adsistent-resident van Benkoelen L. K. van Swieten, laatstelijk ter beschikking van den resident der Lampongsche distrikten.

Voorloopig gesteld:

Ter beschikking van den direkteur der kultures, de ambtenaar J. N. Mollier, laatstelijk adsistent der eerste klasse bij het boschwezen in de residentie Rembang, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.

Benoemd:

BIJ HET BINNENLANDSCH BESTUUR IN DE RESIDENTIE PALEMBANG.

Tot kontroleur der tweede klasse, de kontroleur der derde klasse G. J. Gersen.

Tot kontroleur der derde klasse, de ambtenaar ter beschikking van den resident aldaar H. C. Bogaardt.

Gesteld:

Ter beschikking van den resident van Palembang, de geëmploijeerde bij de algemeene rekenkamer J. A. Cambier.

ADVERTENTIEN.

POSTKANTOOR.

Op Maandag den 6den October aanst., zullen Postpakketten worden gesloten voor

MAKASSER, TIMOR-KOEPANG, DELHI en de MOLUKKEN,

te verzenden met een der stoomschepen van *W. Cores de Vries.*

De daarvoor bestemde Brieven kunnen dien dag worden bezorgd te *Weltevreden* tot 's avonds 5 uur, in de Stad tot 4 uur.

Op Dingsdag den 7den October aanst., zullen Postpaketten worden gesloten voor

BILLITON, PONTIANAK en SINGKAWANG,

te verzenden met een der stoomschepen van *W. Cores de Vries.*

De daarvoor bestemde brieven kunnen dien dag worden bezorgd te *Weltevreden* tot 's avonds 5 uur, in de stad tot 4 uur.

Meermalen wordt het collegie van diakenen der evangelische gemeente alhier verzocht, om afgestorvene betrekkingen voor rekening der diaconie te doen begraven, niettegenstaande de verzoekers of overledenen niet behooren tot de zoodanigen, die door het collegie ondersteund worden.

Ter voorkoming van misverstand maakt het collegie bekend, dat het zijne bemoeijenis met het doen begraven van lijken niet verder kan uitstrekken, dan van zoodanige personen, die behooren tot zijne gealimenteerden of bedeelden, hetzij binnen, hetzij buiten het armenhuis (binnen en buiten armen), en dat dus voortaan de verzoeken, als hier boven bedoeld, niet kunnen worden ingewilligd.

Vertrekkende Personen.

C. C. U. J. de Man. — C. Tromp. — G. van de Poll.

SINGAPORE.

Onder de rubriek „Landbouw” deelt de Gouverneur in zijn regeringsverslag van 1861 — 1862 mede, dat op het eiland Pinang nog steeds de nootmuskaatperken door ziekten der boomen geteisterd worden, en dat bijna geen enkel plantsoen is verschoond gebleven. De nootmuskaatkultuur gaat dus sterk achteruit, terwijl men zich meer en meer op den aanplant van klapperboomen begint toe te leggen. Dezelfde opmerking ten opzigte der nootmuskaatkultuur kan ook voor Singapore gelden. Het afsterven der boomen is algemeen. Slechts weinige planters doen pogingen om die teelt nog voort te zetten, daar niet alleen de sterk toenemende ziekte der boomen, maar ook de daling in prijs der nootmuskaat, groote onkosten onraadzaam maken.

De uitkomst van den katoenbouw in de provincie Wellesley, waaraan moeite noch zorg is gespaard geworden, kan als geheel mislukt en ondoenlijk in staat Malakka worden beschouwd. In genoemd distrikt zoowel als in Singapore is de katoenplant blootgesteld aan de verwoestingen, die insekten aanrigten, en ook is het klimaat alles behalve gunstig voor die teelt. In Pinang en de provincie Wellesley toch is de verandering der saisoenen sterker uitgedrukt, dan in de meer Zuidelijk gelegene nederzettingen.

De ondernemer der plantage *Washington* in de provincie Wellesley heeft eene mededeeling gepubliceerd van zijne bevindingen omtrent de door hem aangevangen katoenteelt. De uitkomst is ongunstig. Een voldoend kapitaal, goed land, overvloedige handenarbeid en nieuw zaad gaven alle hoop voor een goeden uitslag, en des landbouwondernemers eigene woorden getuigen te dien opzigte „dat eene schooner proef niet kon worden genomen”. De katoen werd bijna in elk stadium van ontwikkeling door verschillende insekten geteisterd; vele planten stierven daardoor af, en hoewel er ook velen tot rijpheid mogten komen, kwamen weer andere insekten, die op de zaaddoozen aasden en alzoo de katoen bedierven, zoodat van den geheelen oogst slechts een tiende deel zuivere katoen werd erlangd. (*The Singapore Freepress.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

NEDERLAND.

Dezer dagen deed zich te 's Hage met volgende geval voor. Een jong gezel was vijftien jaren geleden aangeteekend met eene jonge dochter; door welke omstandigheden ook, het huwelijk ging niet door, en de bruidegom nam dienst naar Indie. De afstand noch het tijdsverloop verminderde in eenig opzigt zijne trouw aan de hier achtergelatene beminde, en hij moet daarvan blijk gegeven hebben door haar geregeld jaarlijks gelden toe te zenden. Toezenden is ééne zaak, maar ontvangen eene andere; althans de beminde ontving niets, dacht den man met wien zij eenmaal was aangeteekend, dood, hetgeen alsmede door eene verklaring zou zijn gestaafd, en zag dus geene zwarigheid om met een ander in 't huwelijk te treden; zij werd moeder van een talrijk kroost. Hoe verbaasd was zij, toen zij dezer dagen den dood gewaande eenklaps voor zich zag, aan wiens vijftien-jarige trouw zij nu niet meer mag beantwoorden; de gewaarwordingen van den teruggekeerde laten zich ook moeijelijk beschrijven. Hoe 't nu met de overgemaakte, maar niet ontvangen gelden staat, zal een onderzoek moeten uitmaken.

— In de Courant van Drontheim dd. 2 Julij 1862 leest men:

„Bij het graven van eene gröft (sloot) op de boerenplaats genaamd Osterrod op Orland werd voor ca. 14 dagen in een veengrond het schelet van een grooten walvisch govonden, het veen ligt ca. 1000 ellen van de zee verwijderd en is 20 voet boven de oppervlakte van het water verheven.”

— Weinigen is het misschien bekend, dat bij ons gewoon gas, door koperen buizen geleid, aan de binnenzijde dier buizen eene ontploffende zelfstandigheid nederslaat. Deze stof heeft het voorkomen eener zwarte korst en ontploft bij het aanraken met een ijzerdraadje; voorbeelden bestaan dat er eenvoudig in de buis een ontploffing plaats had. Verzamelt men voorzigtig een weinig van deze stof en roert men het met een gloeijend staafje ijzer om, zoo ontploft het, even als buskruid. Zeer is het dus aan te raden, ijzeren of looden pijpen en buizen in plaats van koperen te gebruiken, daar in eerstgenoemde nimmer zulk een ontploffende zelfstandigheid kan ontstaan.

— De *Köln. Zeit.* meldt het volgende: De gemeenteraad van Luxemburg was jl. Zaturdag 2 dezer tot eene buitengewone vergadering opgeroepen, omdat een stedelijke kommies, G. Bauer, door een schildwacht nabij de brug der slotpoort was doodgeschoten. In den raad werd aangevoerd dat dusdanige gevallen reeds dikwijls zijn voorgekomen, zonder dat later door de militaire overheid naar het gebeurde onderzoek is gedaan op eene wijze, die den burgers waarborgen van onpartijdigheid graf. De raad besloot een bezwaarschrift bij den koning-groothertog in te dienen en den heer Bauer op stadskosten te doen begraven. De soldaat beweert dat twee mannen hem op zijn post hebben aangevallen, en dat Bauer hem met een stokje geslagen heeft.

BELGIË.

Brussel, 2 Augustus. De koning wil, zoo verzekert men mij uit eene goed ingelichte bron, een einde aan al dat misnoegen stellen, hetwelk in den *Borinage* door vreemde agenten nog vinniger schijnt gemaakt te worden.

Gent is geenszins tevreden over het gesloten traktaat, men beweert met den vreemde niet te kunnen konkurreren en men eischt voor het Gentsche gespin hetzelfde overgangs-regiem, namelijk twee jaren, dat men op de overige nijverheden toepast. In eene petitie, door den *Handelskring* aan de kamer ingezonden, drukken de nijveraars hunne verwondering uit, dat men in den huidigen toestand tot eene tariefsverandering wil overgaan.

„De proef, zeggen zij, in Frankrijk genomen, bewijst, dat eene zoo ernstige wijziging, aan de handelspolitiek van een land toegebragt, onvermijdelijk een nog al langen stilstand van zaken te weeg brengt. De weinige verhandelingen, die nu nog plaats hebben, zullen er door verlamd worden. Schier al de werkmansfamiliën van Gent hebben thans *onderstand van wege de openbare liefdadigheid noodig*, om het hun ontbrekend dagloon te vervangen. Het is niet in zulk akelig oogenblik, dat het gouvernement en de kamers, bij de tegenwoordige krisis, de onvermijdelijke verstoring eener verandering mogen voegen”.

In de kamer heeft de minister van openbare werken verklaard, dat het gouvernement niet ongenegen zijn zou, koncessie te verleenen voor een regtstreekschen ijzeren weg op Duitschland, indien er zich eene soliede aanvraag opdeed; in Antwerpen ijvert men op dit oogenblik om eene associatie te dien einde daar te stellen.

De koning is voortdurend ziek; wees er zeker van, dat men den waren toestand zoo veel mogelijk verbloemt. Indien zijn dood in dit oogenblik komen moest, zouden er welligt moeijelijkheden kunnen ontstaan, die ons zwaar op het hart zouden wegen. Laat ons het beste hopen!

Brugge, het oude Brugge, hetwelk in onze dagen zoo stil, zoo doodsch is, dat de Vlaamsche dichter Ledeganck met regt zingen mogt: „*als lag in ieder huis een lijk*”, Brugge zal in September zijn beste feestgewaad nemen en zich op het alleraanminnelijkste voordoen om de Nederlanders te ontvangen, die er zullen toe besluiten andermaal den Moerdijk over te steken en in ons midden over Nederlandsche belangen te komen beraadslagen.

De gouverneur Vrambout bemoeit zich ijverig met de receptie en wat verder met het kongres in betrekking staat; de provinciale staten hebben eene toelage van 3000 fr. gestemd om de kosten van het kongres te bestrijden; de inwoners van Brugge worden wakker en willen het hunne bijdragen om het feest luisterrijk te maken.

Bij dit alles is men op zeer korten afstand van Ostende, met zijne prachtvolle zee en talrijke badgasten, terwijl Brugge zelf een schat van historische wonderen bezit. Naar men mij verzekert, zullen de heeren van Lennep, Beets, Jonckbloet, de Vries en anderen op het appèl niet ontbreken.

Ons gouvernement heeft het oog op dit kongres, omdat er menig gewigtig punt zal behandeld worden; de eenheid van spelling vindt minder tegenwerking, dan men het vermeend had. Wat echter het gouvernement daaromtrent denkt, is moeijelijk te zeggen. Men verkeert hier te Brussel wel eenigzins in den toestand van wijlen onze genadige hertogen Albert en Isabella, welke ten sterkste aan het verschil van spelling met het zoogezegd „Hollandsch” hielden, omdat zij daardoor het vooroordeel konden in zwang houden, „dat vlaemsch en Hollandsch twee verschillende talen en de twee volkeren dus ook vreemd aan elkander waren”. Bij de beweging, zoo gunstig voor Nederland, welke in Vlaamsch-België heerscht, wekt die kwestie van spellings-eenheid wel eenige achterdocht op, zonder dat deze echter voor de massa zigtbaar op den voorgrond treedt.

Het schijnt, dat een oud nationaal kongres-lid van 1830, een der groote bewegers in de omwenteling van dat jaar, te Brugge zijne anti-unionistische denkbeelden wil komen doen gelden. Hoe dit zal ontvangen worden, is mij onbekend, dewijl ik niet gehoord heb, welke sprekers ook aldaar eene stelling zou komen opwerpen, die tot zulke verdediging aanleiding zou kunnen geven.

Om op het feest te Brugge terug te komen, moet ik zeggen, dat de inrigting daarvan aan geene betere handen kon worden toevertrouwd, dan aan die van den heer gouverneur. Al wie de Maerlants-feesten bijwoonde, zal zich overtuigd hebben, dat de heer Vrambout gul, hartelijk, echt Vlaamsch en als een echt *gentleman* zijne gasten weet te ontvangen.

ENGELAND.

Londen, 1 Augustus. Gisteren werd in Londen Tavern de tiende vergadering gehouden der *Netherland Landenclosure Company*, welke ten doel heeft de indijking der op- en aanwassen van de Oosterschelde. Uit het verslag bleek, dat de Nederlandsche kamers de overeenkomst hebben goedgekeurd en dat er in de maand April door de maatschappij eene overeenkomst was gesloten met de heeren Peto en Bets, om 800 acres van den in 1858 overstroomden Krabbedijkepolder te bedijken. Dit werk was afgeloopen, zoodat er nu in het geheel 1900 acres door de maatschappij zijn bedekt. Of choon men betere uitkomsten kon verwachten, was de toestand der maatschappij toch gunstiger, dan in het vorige jaar. De Nederlandsche regering heeft van den Bath polder voor den aan te leggen spoorweg ongeveer 150 acres noodig en zou daarvoor £ 66,13/4 per acre betalen, hetgeen ruim £ 10,000 zou opbrengen. De direktie werd gemagtigd, dien verkoop te bewerkstelligen.

— De londensche korrespondent der *Indépendance belge* beweert, dat de onderkoning van Egypte, gedurende zijn verblijf in Engeland, ten eenemale veranderd is van zienswijze, met betrekking tot de doorgraving der landengte van Suez. (?)

FRANKRIJK.

De *Opinion Nationale* geeft het volgende berigt van generaal Almonte, den man, die door de Fransche regering naar Mexiko gebragt is om aldaar eene revolutie tot stand te brengen en de bevolking onder zijne banier te vereenigen:

Juan N. Almonte is in 1802 geboren. Zijn vader Maria Morelos, die Indiaansch bloed in de aderen had, greep in 1810 naar de wapens tegen Spanje en was van 1811 tot 1815 de meest gevierde held van den onafhankelijkheidsoorlog. Hij viel ten slotte den Spanjaarden in handen en werd ter dood gebragt; doch vóór zijne teregtstelling was zijn zoon Almonte, dien zijn vader reeds met het tiende jaar den rang van kolonel had verleend, naar de Vereenigde Staten ontvlugt. In het jaar 1822 keerde Almonte naar Mexiko terug en diende van toen af steeds die partij, welke op het kussen was. Hij behoorde tot de ijverigste hovelingen van Iturbide; dan diende hij weer de ultra-liberale partij en onderscheidde zich door zijne overdrevene beginselen. Onder Bustamente werd hij plotseling reaktionnair en een vurig aanhanger van centralisatie, ten einde de portefeuille van oorlog te bekomen, welke hem beloofd was. In het jaar 1841 was hij weder een voorstander van de federalistische staatsregeling; zoolang Santa Anna echter aan het bestuur was, was Almonte zijn onderdanigste dienaar. In het jaar 1862 werd hij weer liberaal en het gelukte hem zich door Comonfort tot gezant van Mexiko bij de Fransche regering te doen benoemen. Deze betrekking behield hij onder de klerikale presidenten Zuloaga en Miramon, en hij zeide haar *vrijwillig* vaarwel, toen hij vernam dat hij niet alleen teruggeroepen, maar ook zijn opvolger reeds benoemd was.

— De *Esprit Puplic*, een blad dat men niet van oppositie tegen de Fransche regering kan beschuldigen, wijdt voorts een artikel aan de hoofden, die thans in in Mexiko om het gezag strijden, en geeft de volgende schets van twee personen, die de geestverwanten zijn van Almonte, namelijk van Zuloaga en Marquez.

Een dom en gemeen voorkomen, het instinkt van een lakkei en eene handigheid, geoefend in het schudden van kaarten, ziedaar de eigenschappen, die Zuloaga tot aanbeveling strekten bij den ex-president Santa Anna, die er zijn handlanger en croupier van maakte en hem op een goeden dag plotseling tot kolonel bij het leger benoemde; een positie die in Mexiko noodig is, om het een of ander emplooi bij het hazardspel te vervullen. Deze onbeteekenende personaadje, uit het slijk der speelhuizen te voorschijn gehaald, zou niet verdienen dat men met een woord van hem sprak, indien de reaktionnairen niet goedgevonden hadden hem tot hun president te benoemen.

En Marquez..... Al die namen zijn met bloed bevlekt; wanneer men ze uitspreekt, meenen de jakhalzen reeds hunne bloeddorst te kunnen stillen, en de echo der graven weergalmt; de lijken der gefusilleerden wenden zich in hunne doodkisten om, lijken van hen die door kogels, met de tromp op de borst afgeschoten, doorboord zijn. Er zijn ook lijken van vreemdelingen onder. Deze hebben niets meer van hun vaderland te vragen en verwachten van God geregtigheid en voldoening.

Marquez is thans opperbevelhebber van de strijdmagt, die zoo gaarne uit naam der godsdienst het zwaard zou voeren.

Het Christendom is Mexiko ontvlugt; de goden van Montezuma hebben er reeds weer bezit van genomen.

— Volgens de *Patrie* bedraagt de schadevergoeding voor oorlogskosten, door de Annamitische regering aan Frankrijk te voldoen, 21 millioen, en aan Spanje 3 millioen francs. Die som zal in tien jaren voldaan worden. Drie havens in het rijk zullen voor den Franschen handel worden geopend. De Fransche en Spaansche zendelingen van de Katholieke godsdienst zullen in Annam op denzelfden voet behandeld en geëerbiedigd worden als de onderdanen der regering. De laatste verbindt zich voorts geen grondgebied aan een anderen staat te zullen afstaan, zonder dat Frankrijk dit heeft goedgekeurd. De drie westelijke provinciën van Beneden Cochin-China zullen door een onderkoning bestuurd worden, die er geen troepen zal toelaten, zonder toestemming der Fransche regering.

— De *Société du prince impérial*, gelijktijdig gerigt tegen de vereeniging van *St. V. de Paulo* en tegen de vrijmetselaars, vindt niet veel medewerking onder het publiek; zij heeft meer succes, waar de officieele invloed zich meer ongehinderd kan doen gevoelen, dat wil zeggen, bij de administratie. Al de beambten, hooge en lagere, worden tot deelneming aan de vereeniging geprest en, dank zij hunne meer of minder vrijwillige inteekening, heeft men, wanneer ik goed ben ingelicht, op dit oogenblik iets meer dan 500,000 fr. ingezameld, men wacht echter met het beginnen van de werkzaamheden tot een hooger cijfer zal zijn bereikt.

— De *Memorial des Pyrenées* behelst de volgende anekdote: „Eene dame, die van eene wandeling huiswaarts keerde, was uiterst verwonderd, dat ieder, die haar ontmoette, bleef stilstaan, om met aandacht haar hoed te bezien. Zij ging bij een banketbakker binnen, en ook daar vestigde het winkelmeisje den blik terstond op de elegante coiffure van de verwonderde dame. „Maar wat is er dan toch aan mijn hoed te zien”, zeide mevrouw X ongeduldig, „dat iederen mij aanziet?” — „O! Mevrouw! er is. . . . . ” zonder den zin te eindigen, snelde het meisje heen, kwam weldra met eene tang terug en nam daarmede zeer voorzigtig, van tusschen de bloemen, die den hoed van mevrouw X. versierden, een slang weg. De dame was op het punt om flaauw te vallen. Gelukkig was de slang niet van een vergiftige soort. Men verhaalt dit feit als zijnde waarlijk gebeurd en verzoekt om het niet te willen beschouwen als eene aanbeveling van de bloemenmaakster.”

— Het 20ste en laatste deel van het *Consulat et l'Empire* van den heer Thiers zal binnen weinige dagen het licht zien. Het is nu verdeeld in drie deelen; 1o. Waterloo; 2o. de abdikatie; 3o. St. Helena. De heer Thiers roemt Napoleon 1 zeer als wetgever, administrateur en soldaat. Hij maakt een vergelijking tusschen alle beroemde krijslieden, als: Alexander, Hannibal, Cesar, Karel de Groote, Gustaaf Adolf, Condé, Turenne, Vauban, Frederik de Groote en Napoleon en eindigt met een opsomming van de lessen, die uit het leven van den keizer kunnen getrokken worden. Dit laatste deel van het beroemde werk zal zeker niet minder opgang maken, dan alle de vorige.

— De fransche kommiezen hebben op de italiaansche grenzen een aantal kleinoodiën, oor-, hals-, borstsieraden enz., men zegt 6000 stuks, in beslag genomen, omdat zij den vorm hadden van Orsini-bommen. Dusdanige voorwerpen worden thans in Italië in groote hoeveelheid verspreid, dank zij den ijver der partij die tot krachtig handelen drijft.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 2 Aug. Tijdens het jongste schuttersfeest alhier werd per telegram gevraagd, of ook vrouwen aan het schuttersfeest mogten deelnemen. Naar men thans nader verneemt, was de vrouw, voor wie deze aanvraag geschiedde, de vrouw van den wapensmid Mächler te Lachen. De vraag werd eerst den 17 Julij gedaan, en de president van het feestkomité Dr. Müller, was zeer geneigd om er een toestemmend antwoord op te geven, doch moest de beslissing van het komité inwinnen, hetgeen eerst den volgenden dag 's avonds kon geschieden. Men betreurt het algemeen, dat de uitnoodiging eerst zoo laat, bijna vóór het einde van den wedstrijd, kon plaats vinden, zoodat het gevolg geven daaraan onmogelijk werd. Men verzekert, dat vrouw Mächler bij hare bekenden te boek staat als uitmuntende in den wapenhandel.

— Gedurende het scherpschuttersfeest alhier zijn, blijkens de thans met zekerheid gedane opgaven, op het schietterrein 63,211 flesschen wijn gebruikt.

— Op de Simmeringer heide is een buskruid-magazijn, waarin ongeveer 110 centenaars buskruid aanwezig waren, door eene nog onbekende oorzaak in de lucht gesprongen. De schildwacht, die voor het magazijn op post stond, is op de vreeselijkste wijze verbrand en verminkt teruggevonden. De ontploffing was zoo hevig, dat in het nabijgelegen dorp Simmering alle vensterglazen door den schok verbrijzeld werden, en verderop in onderscheidene huizen deuren en vensters opensprongen. Denzelfden dag, tegen den middag, brak in het zoogenaamde Mölkerhof, een groot stedelijk gebouw, onder het stift Mölk behoorende, brand uit, waardoor in weinige uren het uitgestrekte dak geheel in de asch werd gelegd. Bij heerschende windstilte slaagde men er gelukkig in, het vuur daarbij te beperken. Dat keizer verscheen mede op de plaats des onheils en wakkerde den ijver der brandweer aan.

— Sedert den terugkeer van den keurvorst van Hessen in zijne residentie is er voortdurend sprake van eene aanstaande wijziging in het nog kortelings zamengestelde ministerie. Onder anderen wil men weten, dat de luitenant-generaal von Haynau, die zich als medelid van het ministerie Hassenpflug eene zoo treurige vermaardheid heeft verworven, weder in het bezit van de portefeuile van oorlog zal worden gesteld. Ten aanzien van den oud-minister Hassenpflug zelven, die voor eenige dagen door herhaalde aanvallen van beroerte is getroffen, verneemt men nader, dat zijn toestand hopeloos is, zoodat men elken dag zijn overlijden te gemoet ziet.

— Uit Oberweichsbach wordt gemeld, dat Dr. Moser, een aldaar wonend katholiek, zijn der dagen geboren zoontje in de Luthersche kerk heeft laten doopen en daarbij tevens een vredeswerk verrigtte, doordien hij het kind de namen Victor Pius Emmanuel liet geven.

— De politiewacht aan het park op de Frans-Josefskade te Weenen hoorde in de afgeloopen week op een avond omstreeks 10 uren, nabij de Johanneskapel, met zeer luide stem en wel blijkbaar door eene vrouw, kommanderen. Daar de kommandoos elkander onophoudelijk opvolgden, begaf de wacht zich naar de plaats van waar het geluid kwam, en vond aldaar eene jeugdige, zeer goed gekleede dame, die met hoog opgeheven armen en in hevige overspanning, aan een onzigtbaar leger hare bevelen gaf. Op de vraag van de wacht wat dit te beduiden had, gaf zij hem met zoo zonderlinge blikken, dat hij dadelijk bemerkte een waanzinnige voor zich te hebben, ten antwoord: „Zie, de regter- en linkervleugel rukken goed voorwaarts, maar het centrum wijkt! Toch moet en zal ik Frans II redden!” Toen de wacht haar daarop gelastte hem te volgen, vroeg zij of hij haar bij den koning moest brengen. Hij begreep te regt van deze onderstelling gebruik te moeten maken, antwoordde derhalve toestemmend, en de ongelukkige volgde hem op den voet. Men heeft haar vervolgens uit het politiebureau, alwaar hare volslagen verstandsverbijstering ontwijfelbaar bleek, naar een krankzinnigengesticht overgebragt, zeggende dat het een kasteel van koning Frans II was. Alleen diens redding was hare *idée fixe*, want zij verklaarde bij herhaling dat zij zich „niet in de romeinsche kwestie wilde mengen.”

ITALIË.

Eén aantal voorname dames te Rome hebben Garibaldi het volgend adres toegezonden:

„Generaal, gij die zoo vele Italiaansche dames met goedheid ontvangen hebt, aan wie de Hemel het geluk vergunde u met kransen te omslingeren en de hand te kussen die Italië verlost heeft, zult niet verstoord zijn over de nederige bede van eenige ongelukkige Romeinsche vrouwen, die onder het Fransche en klerikale juk zuchten en sedert drie jaren van het tooneel der bevrijding van de overige gedeelten van Italië getuigen zijn, zonder ooit voor zichzelven het uur harer verlossing te zien aanbreken; maar wier hart bloedt als zij de Italiaansche jongelingschap door de handlangers des vreemden verdrukkers van zijn weg ziet afbrengen. Rome mag thans het land der dooden genoemd worden. — En dat is het roemrijk werk van het Romeinsch Volkskommité! Op ons, Romeinsche vrouwen, rust de groote pligt het onwaardig werk te ontsluijeren, Rome wakker te schudden, te maken dat het zichzelf en zijne herinneringen waardig toone! Wij willen dat Rome hooren zal, en daarbij is haast, en het is van u, generaal, dat het zijne bevrijding verwachten moet. Daarom hebben wij behoefte aan een woord van bemoediging en opwekking. Wij willen niet dat ons werk afgezonderd of verminkt blijve, maar wij vragen uwe goedkeuring en uwe hulp. Mogten wij onze getrouwe gezellinnen kunnen toevoegen: het is Garibaldi die ons aanziet en lief heeft, en gij zoudt zien generaal, dat wij nog de waardige dochters der matronen zijn, die op de burgerdeugden harer zonen als op hare pronkjuweelen wezen, en dat de thans levende de aloude deugden in de harten van hare misleide broeders zouden doen herleven. Wij houden er ons verzekerd van, generaal, dat gij deze nederige woorden niet zult versmaden, omdat gij alles aanneemt wat uit een opregt hart komt. Waarom op de sexe gelet, als men er moed en getrouwheid bij aantreft! Gij zult ons niet versmaden, generaal, want het is op u alleen dat wij onze hoop vestigen."

Waarop Garibaldi haar dit antwoordde:

„Garibaldi aan de Romeinsche dames. — Matronen van Rome. „Rome of de dood!" Zoo heeft het op den grond der Vespers geklonken. Voedt dus hoop. Uit dit land der vulkanen stijgt de vlam brullend op, die gewoon is den troon der tyrannen tot asch te verteren. Rome of de dood! Dien kreet heb ik de bevallige heuvelklingen der Sebeto, de verbrokkelde rotsen der Alpen hooren toegalmen. Rome of de dood! hebben de fiere zonen van Palesto en Palermo gezworen, en, — lastert niet, gij vrouwen, door te zeggen dat Rome het land der dooden is! Hoe kunnen er dooden in het hart van Italië, in het hart der wereld zijn? De dwingeland ketent den slaaf, maar hij doodt hem niet. Bedolven werd veeleer de asch van Rome, de asch zijner ongelukkige zonen, die door den valschen Leviet en den dwingeland opgeofferd zijn. Maar die asch is zoodanig met leven vervuld, dat zij het heelal zal kunnen opwekken. Rome is een naam die de massa's in beweging zal brengen, zoo als de storm de golven in beroering brengt. Rome, ô Rome! Wie wordt bij het uitspreken van uw naam niet aangedreven om zich ter uwer bevrijding te wapenen? Anders ware hij de liefkozingen eener moeder, de gloeijende kussen eener geliefde niet waardig geweest. Ik ben met u tot in den dood!"

— Eenige Parijsche dagbladen, zoo als de *Opinion Nationale*, de *Siècle* en de *Temps* doen uitkomen, dat er eigenlijk geen verschil van gevoelen tusschen den koning van Italie en Garibaldi bestaat, maar veel meer tusschen den laatste en keizer Napoleon, en dat de Fransche regering verpligt is hare troepen zoo spoedig mogelijk uit Rome terug te ontbieden, en Italie bezit te laten nemen van zijne hoofdstad.

— Generaal Garibaldi heeft in de provincie Corleone de volgende proklamatie uitgevaardigd: „Jeugdige krijgsmakkers, de heilige zaak bestaat nog. Het land voert ons thans weder te zamen, zonder dat wij vragen waarheên? Wat zullen wij doen? Waarheên gaan wij? Met een glimlach op het gelaat zijt gij toegesneld, om aanmatigende en vreemde onderdrukkers te bestrijden. Ik smeek de Voorzienigheid alleen, dat uw vertrouwen in mij blijve bestaan. Ik kan u niets dan moeite en ontberingen beloven, maar, vertrouwende op uwe zelfopoffering, herken ik u aan uwe wonden, in vroegere roemrijke gevechten bekomen.

„Het is overbodig u om moed te vragen, doch ik vraag u om krijgstucht, zonder welke geen leger kan bestaan. De oude Romeinen hebben door hunne krijgstucht de wereld kunnen bemeesteren.

„Tracht er naar om u bij de bevolkingen bemind te maken, zoo als gij in 1820 hebt weten te doen: de achting voor ons dapper leger zal de eenheid des vaderlands tot stand kunnen brengen. Ook thans weder zullen de dappere Sicilianen de eersten zijn, om het grootsche lot, waarvoor het land is bestemd, voor te bereiden. GARIBALDI".

— Te Napels is een nieuw komplot ontdekt tegen de openbare zekerheid en het leven van vele liberalen. Het gelukte namelijk aan een policiebeambte, om zich met behulp van drie gewezen Garibaldianen meester te maken van den rooverhoofdman Angelo di Cicco. Deze had zich onder een valschen naam als stalknecht verhuurd bij Alexander Dumas, die reeds sedert geruimen tijd de villa Chiamone bewoont; in dienst van dezen heer verzamelde Cicco een aantal personen om zich heen, die het zich tot taak gesteld hadden, om door middel van aanwerving de rooverbenden voortdurend te versterken en een aantal liberalen, waaronder o. a. professor Zuppetta en baron Nicotera voorkomen, te vermoorden. Bij de in hechtenisneming van den gewezen hoofdman vond men onderscheidene papieren, die dit ten duidelijkste bewijzen. Bij de lijst, waarop de meest bekende patriotten als uitverkoren offers waren genoteerd, vond men ook een brief van den rooverhoofdman Tamburrino, gedateerd uit Teano 15 Julij, alsmede twee gedichten tegen Agesilao Milano en diens beruchten aanslag tegen het leven van koning Ferdinand in 1856, met de onderteekening van den dichter, een zekeren ridder Rafael Perelli. Van de personen, die tot de bende van dezen Cicco behoorden, zijn er reeds twee gevangen genomen. Het blijkt, dat Alexander Dumas tot de ontdekking van deze zamenzwering het zijne heeft bijgedragen. De aanwervingen hadden plaats onder de leiding van een zwager van Tamburrino, en de nieuw aangenomenen moesten onder eede verklaren, dat zij de regten van hun regtmatigen heer, Frans II, verdedigen zouden. Cicco geleidde hen naar de plaats hunner bestemming en bediendde zich daartoe van de paarden van Dumas. Op een van deze reizen nu is de vogel in de knip gekomen.

— Uit Turijn verneemt men, dat onder de redenen van het misnoegen der regering ten aanzien van den prefect Pallavicino, ook behoort de feestdronk, door hem op Garibaldis verjaardag ingesteld. De aanhef van dien toast luidde aldus: „Leve Victor Emanuel, de soldatenkoning, de burgerkoning, de koning man-van-eer! Moge hij weldra aan Garibaldis arm het Kapitool bestijgen en daar, uit de hand van het italiaansche volk, de italiaansche kroon ontvangen!"

Aan het ministerie van buitenl. zaken te Turijn moet zich een afschrift bevinden van een door Garibaldi aan Victor Emanuel gerigten brief. „Sire (vraagt Garibaldi daarin aan den koning), gelooft gij dan, dat Napels op den duur ondergeschikt zal willen blijven aan Turijn? Alleen Rome, als hoofdstad van Italie, is bij magte den noodlottigen gemeente-naijver der andere hoofdsteden onderling te onderdrukken. Naar Rome dus, en tot iederen prijs; ware het ook over de lijken der Franschen heen! Talm niet langer, sire! Gij, de eerste soldaat van Italië, moogt niet gedoogen dat vreemdelingen den toegang tot uwe woning versperren."

— Het eerste Italiaansche nationale schuttersfeest zal van den 16den tot den 20sten September te Turijn met grooten luister worden gevierd. Tot model zullen daarbij de eedgenootschappelijke schuttersfeesten dienen. Behalve zeer vele uit alle oorden van het koningrijk toegezegde prijzen, heeft de regering 100,000 fr. voor prijzen beschikbaar gesteld, die op de schijven Italië, Rome, Venetië, Palestro, Volturno, Geito, San Martino en op 53 andere schijven zijn verdeeld. De eerste prijs in baar geld bedraagt 5000 fr.

ZWITSERLAND.

Aan de *Indépendance Belge* wordt uit Bern 2 Augs. o. a. het volgende gemeld:

„De chef van het Zwitsersche gezantschap naar Japan, die zich sedert eenigen tijd in de Nederlanden bevindt, namelijk de heer Aimé Humbert, oud-staatsraad van Neufchâtel, heeft, in stede van een officieus, een officiëel mandaat ontvangen. Hij heeft den bondsraad de meest voldoende mededeelingen doen toekomen omtrent de gezindheid der Nederlandsche regering, die zich zelfs bereid zou hebben verklaard, om een oorlogschip ter beschikking van het Zwitsersche diplomatieke personeel te stellen.

—De heer Pahud, oud-gouverneur-generaal van Neerlandsch-Indië, bevond zich dezer dagen te Bern; hij bragt een bezoek aan een oud afgevaardigde van het kanton Neufchatel, een zijner bloedverwanten.

AFRIKA.

Punis, 20 Julij. Den 23 April 1861 werd eene algeheele hervorming te Tunis tot stand gebragt. Mohammed-el-Sadok, het werk van zijn voorganger voortzettende, gaf aan zijn volk eene vrijzinnige konstitutie. Terzelfder tijd kondigde het *staatkundig en administratief wetboek* de gelijkheid voor de wet, de persoonlijke vrijheid, de vrijheid van geweten, de handels-vrijheid af; riep eene vergadering van zestig leden bijeen, met de attributen bekleed, welke in Frankrijk de senaat, de raad van state, het hof van kassatie en de rekenkamer in zich vereenigen; stelde een gemeenteraad in, schafte de heerendiensten af en gaf daarvoor de evenredige belasing en de konskriptie in de plaats.

De vreemde onderdanen, in het koningrijk gevestigd, verkregen dezelfde regten als inboorlingen.

Men moet het erkennen, alle Europesche en Christelijke Staten zijn niet op gelijke wijze begunstigd; alle vorsten hebben dien verstandigen moed niet, om een volk tot de rede, de regtvaardigheid, de vrijheid op te wekken.

Doch Mohammed-el-Sadok liet het daar niet bij. De nijverheid, de wegen, de telegraf werden het voorwerp zijner aanhoudende studiën. Een dagblad werd op zijn aandrang uitgegeven.

De gansche Europesche pers zwaaide den souvereinen vorst van Tunis den welverdienden lof toe. Zij was eenstemmig in het verlangen dat de nationaliteit en de onafhankelijkheid van Tunis door de groote mogendheden erkend zouden worden.

De groote mogendheden wachtten er zich wel voor dit te doen, en de zaak heeft sedert een jaar geene schrede voorwaarts gedaan. De heer F. Prévost tracht thans in eene uitmuntende brochure: *La Tunisie devant l' Europe* op nieuw de aandacht op dien staat van zaken te vestigen; men heeft Italië erkend, een Moldavisch-Wallachijsch koningrijk, waarom zou men Tunis niet erkennen?

De schrijver betoogt met talent, dat die erkenning door de beginselen van internationaal regt bevolen wordt, dat elk bestaand gouvernement, dat regelmatig zamengesteld is, welke ook zijn vorm, zijne staatkunde, zijn oorsprong en de omstandigheden, waarin het zich bevindt mogen zijn, erkend moet worden; eindelijk, dat die daad van regtvaardigheid zou beantwoorden aan de behoeften en de belangen van de algemeene staatkunde der Europesche gouvernementen.

AMERIKA.

Er is reeds gezegd, dat de nieuwe troepen-werving in het Noorden slechte uitkomsten heeft opgeleverd. Alle vrijgevige aanbiedingen, hetzij door bijzondere personen, afzonderlijke staten of het Federalistisch gouvernement zelf, loopende tot 250 dollars voor elk man, hebben niet mogen baten, om Amerikanen, Ieren of Duitschers in genoegzamen getale te lokken, ten einde in de behoeften van het leger voor Richmond te voorzien. En toch zijn volgens onderscheidene brieven uit New-York die behoeften zoo dringend, dat men elkander vertrouwelijk toefluistert, dat zoo generaal M' Clellan even ongestoord het schiereiland wist te ontruimen, als Beauregard zich van Corinthe terug had getrokken, hij dan vrij wat meer veldheerstalent aan den dag zou leggen, als hij tot nu toe heeft betoond. Men was zeer tegen het uitschrijven eener *conscriptie* gestemd, en er werd derhalve sterk bij President Lincoln aangedrongen om de landweer op te roepen, die eene nominale sterkte bezit van 1,000.000 man. Daar echter de landweer alleen bestemd is om in haar eigen gewest dienst te doen, en elk Gouverneur van een staat volgens de konstitutie geregtigd is, aan de oproeping van den President geen gevolg te geven, is het te betwijfelen of deze maatregel wel de gewenschte gevolgen zal hebben. Ook is voorgesteld geworden om geene nieuwe regimenten meer op te rigten, maar de oude slechts voltallig te maken, daar sommige nog geene 150 man kunnen monsteren.

— De *Portland Advertiser* (Maine) beklaagt zich over het deserteren van 50 man op een nacht, om de mogelijkheid te ontloopen van bij het leger der Unie te worden ingedeeld. De geëmploijeerden bij het brandspuitwezen te New-York zijn vrij van militaire dienstpligten. Nu heeft zich eene groote menigte aangemeld om bij de brandspuit te worden geplaatst! Een ander New-Yorksch blad berekent dat er ongeveer 50,000 deserteurs van het Federalistische leger in de vlekken en dorpen rondzwerven der Westelijke en Noordelijke staten.

De Zuidelijke staten schijnen niet verstoken te zijn van bekwame ingenieurs. Zij hebben een nieuwen stoomram op den Mississippi gebouwd, welke op den 15den Julij de geheele vloot der Noordelijken heeft getrotseerd. Vijftien Federalistische kanonneerbooten, te zamen 200 stuk geschut voerende, lagen op dat tijdstip even boven Vicksburg. Daar kwam op eens de *Arkansas* afstoomen, en, hoewel slechts 12 stukken voerende, leverde zij slag aan de geheele vloot.

Van af het begin des gevechts was het blijkbaar, dat er tegen de *Arkansas* niet te strijden viel. De zwaarste kogels stuitten op dat vaartuig af, als waren het gomelastieke ballen geweest. — De kommandant van een der kanonneerschepen, de *Carondelet*, beproefde derhalve om de *Arkansas* te enteren. De enteraars bestormden nu hunne tegenpartij, doch er was noch tegenstander noch opening in het dek te vinden, zoo dat zij onvoldaan weer moesten aftrekken. De stoomram daagde daarop de geheele vloot uit en zware 11 duims kogels deden op hem geen de minste uitwerking. Eindelijk kwam het vaartuig veilig onder de batterijen van Vicksburg ten anker, na den vijand behalve het havenen van onderscheidene stoombooten, een verlies van 123 man aan dooden, gewonden en vermisten te hebben berokkend. De schrijver van deze mededeeling, een ooggetuige uit het Noorden meldt niet dat de schoorsteen van de *Arkansas* is weggeschoten geworden, volgens berigten uit het Zuiden moet dit echter het geval zijn. Sedert deze ontmoeting is de Federalistische kanonneervloot van Vicksburg naar Nieuw Orleans vertrokken.

Te Richmond zijn nog drie gepantserde stoomschepen in aanbouw.

— Het schijnt dat de generaals Butler en Blenker mededingers in faam (infaam) hebben gekregen in het Federalistische leger. Deze nieuwe mededinger naar eerlooze beruchtheid is een zekere Turchin, een Duitscher. De Nieuw-Yorker korrespondent van den *Times* zegt hiervan het volgende:

Het publiek is sedert de laatste veertien dagen zeer verontwaardigd op generaal Mitchel, de astronomist van Cincinnati, wegens de beschuldigingen, die tegen hem zijn ingebragt. Deze beschuldigingen houden, behalve die van onbekwaamheid, wreedheid en onbeschoftheid, ook nog bijzonderheden in, die haast te schandalig zijn om gepubliceerd te kunnen worden. Een nader onderzoek heeft bewezen, dat de zwaarste dezer beschuldigingen aan generaal Mitchel niet persoonlijk kunnen worden ten laste gelegd, doch een ander officier aangaan, die onder zijne bevelen dient, en voor wiens handelingen hij min of meer aansprakelijk is. De zaak zal ongetwijfeld een punt van onderzoek uitmaken voor de Militaire vierschaar, en zoo zij bewezen wordt, kan het niet anders of generaal Mitchel zal ontslagen en kolonel Turchin, de eigenlijk schuldige, zal gehangen worden. Wij laten de minder zware punten van aanklagt tegen generaal Mitchel voor het oogenblik ter zijde, en komen neer op die, welke op kolonel Turchin, een Duitscher uit Cincinnati, betrekking hebben. Toen generaal Mitchel te Huntsville in Alabama het bevel voerde, gelastte hij kolonel Turchin met eene aanzienlijke krijgsmagt naar het kleine doch aangenaam gelegen stadje Athene op te rukken, en het onder het gezag der Unie te brengen. Athene bood een vruchteloozen, doch hardnekkigen tegenstand, hetgeen Turchin zoo verwoed maakte, dat hij, even vóór het innemen der plaats, zijn soldaten verwittigde „*zijne oogen twee uren te zullen sluiten*, als de stad ingenomen zou zijn."

De stad is in Noord Alabama en in eene gezonde streek gelegen. De frischheid van het klimaat maakt het tot een aangenaam zomerverblijf, en de voornaamste en meest beroemde kostschool voor jonge dames van de Zuidelijke staten is er gevestigd. De beschuldiging luidt nu dat, terwijl Turchin *zijne oogen sloot*, de stad werd geplunderd, en dat de jonge dames der school, allen dochters der voornaamste inwoners van Alabama, zulke onteerende mishandelingen ondergaan hebben, als geene pen mag beschrijven. Verder wordt verzekerd, dat generaal Mitchel, deze daadzaak vernomen hebbende. er geen de minste notitie van heeft genomen. De Nieuw-Yorker pers stapt over dit feit vrij luchtig heen, doch het geval wordt in iederen kring zoo openlijk besproken, en openbaar behandeld in de nieuwsbladen van Cincinnati en andere plaatsen, welke meer in de nabijheid zijn gelegen van het gepleegde gruwelstuk, dat het voor den heer Lincoln als opperbevelhebber van het leger eene totale onmogelijkheid is geworden, om Turchins voorbeeld te volgen en zijne oogen te sluiten voor de begane misdaad. Generaal Mitchel diende zelf een onderzoek in te stellen, zoo hij de achting des publieks niet wil verliezen, en zoo de beschuldiging waar bevonden mogt worden, dienen Turchin en de zijnen wel *en massa* te worden gefusilleerd, zoo zulk een dood niet te eervol voor zulke woestelingen is.

(*The Home News.*)

Bouddha en zijne leer.

In het midden der zevende eeuw van onze tijdrekening vertrok een Chinesch geestelijke, Hiouen-Thzang (meester der wet) genaamd, uit China om in Indië eene bedevaart te doen Hij ging naar dit land der wonderen, de bakermat der rassen en der godsdiensten van het menschdom, om er zich te onderrigten in de godsdienstige leer en in zijn geboorteland, de heilige wetenschap, de „schitterende wet" van Bouddha te verspreiden.

Na eene lange en gevaarlijke reis bereikte de bedevaartganger de oevers van den Ganges en Benares, stad de heilige der Birhmanen. Overal op zijne togten ontmoette hij de aloude gedenkteekens van het Bouddhisme, welke reeds veertien eeuwen het voorwerp der algemeene vereering waren; kolossale beelden, gedenkschriften in de rotsen gebeiteld, onmetelijke *stoupas*, door menschenhanden tot driehonderd voeten hoog opgerigt, schenen als het ware de reusachtige bakens van den fabelachtigen togt van Bouddha op de aarde.

Te Baktra aanschouwde de heilige man de relieken, welke in de honderd kloosters der stad het voorwerp waren van de ijverige vereering eener geheele bevolking van monniken: den drinkpot van Bouddha, een zijner tanden en zijn bezem. Verder mogt hij nog aanschouwen een gedeelte van den schedel van Bouddha en zijn oogappel, welke volgens de legende zoo schitterend was, dat hij door de doos blonk, waarin hij bewaard werd. Men liet hem ook zijn kleederen en zijn stok zien. Maar de tand van Bouddha vooral was bewonderenswaardig: hij was niet minder dan zeven duim lang en zag er uit als geel geworden ivoor; de dwarsstrepen welke men er in bespeurde, zouden het vermoeden welligt gewettigd hebben, dat hij uit het kiesbeen van een, olifant was gesneden; doch nimmer rees eenige ongodsdienstige twijfel aan de echtheid er van en de „meester der wet" twijfelde er evenmin aan.

De Chinesche geestelijke werd weldra voor zijn vurig geloof beloond door een grooter wonder dan al degenen, waarmede hij reeds was bevoorregt. De legende had hem geleerd, dat Bouddha, overwinnaar van den Koning der Draken, zijne schim in de spelonk van zijn vijand had gelaten. Hiouen-Thzang wilde die schim vóór zijn vertrek uit Indie aanbidden, „wel wetende, zegt hij, dat al mogt men duizend jaren leven, men moeijelijk slechts eenmaal de ware schim van Bouddha zou ontmoeten." Deze nieuwe bedevaart ging gepaard met nog grooter gevaren. Hij moest die grootsche Indische bosschen doordringen, waar de bamboe tot zestig voeten hoog zijne tengere takken uitspreidt en de tijger en de wilde olifant eene onbetwiste heerschappij voeren.

De „meester der wet" kwam eindelijk aan de heilige grot nabij eene kleine rivier tusschen twee bergen. Hij trad ze moedig binnen, en bevond zich in eene dikke duisternis. Naauwelijks had hij echter de vereischte honderd groeten gedaan, of hij zag een ligten schijn op den oosterschen wand. Hij hernieuwde zijne groeten met nieuwe kracht, en een tweede licht veel breeder en veel scherper vertoonde zich aan hem. Eindelijk, in eem oogenblik van opgewondenheid, zwoer hij dat hij de de grot niet verlaten zoude, zonder de wonderschim aanschouwd te hebben. Hij knielde nogmaals twee honderd malen. Plotselings werd de grot door licht overstroomd en de schim van Bouddha stond voor den geloovige. Een verblindende lichtkrans deed zijn edel gelaat uitkomen; zijn kleed was geel-oranje en zijn geheele persoon schitterde met eene goddelijke schoonheid. Links en regts tot in het oneindige, bevonden zich de schimmen der wijzen die hem vergezellen. De „meester der wet," verrukt en zalig, aanschouwde lang deze wonderlijke verschijning.

Dit beeld van Bouddha, deze schitterende schim, welke de goedgeloovige bedevaartganger meende te aanschouwen, werpt nog, na vier-en-twintig eeuwen, zijn twijfelachtig licht op een groot gedeelte der aarde. Van af het Himalaya-gebergte langs den Indus en den Ganges tot Ceylon; van af Noord-Tartarije en Thibet tot aan het uiteinde van China en Japan, telt het bouddhisme meer dan zeventig millioen aanhangers. Evenwel was Bouddha geen god, en eigenlijk heeft hij geen godsdienst gesticht. Volgens de jongste navorschingen der geleerde orientalisten levert zijne leer het onbegrijpelijkste verschijnsel op, te weten; het atheïsme en de negatie van de onsterfelijkheid der ziel tot de hoogte van een dogma gebragt. De „Nirvâna" of de algeheele vernietiging, zou, in dit stelsel, de laatste term van de menschelijke wenschen, het hoogste doel en de eenige belooning van de deugd zijn.

Het is echter nog niet uitgemaakt dat dit inderdaad de ware zin van de leer is, welke Bouddha aan zijne discipelen heeft nagelaten. Die leer is duister, ofschoon niet zeer diepzinnig, en zij is op vele punten in tegenspraak met zich zelve. Wat men echter thans met volkomen zekerheid weet, is de oorsprong van deze zonderlinge leer.

Bouddha werd in centraal-Indië in een zuidelijk deel van het Himalaya-gebergte, 622 jaren vóór Jezus Christus geboren. Zijne geboorte was luisterrijk; hij behoorde tot het vorsten geslacht der Sakyas en tot het zonnenras der Gotamiden. Zijne moeder heette, gelijk de moeder der goden van den Olympus, Mâyâ, in sanscrit „Illuzie", het eerste zinnebeeld dat het bouddhisme geeft van alles wat leeft en sterft, van het leven dat slechts verschijnt zonder zich te vestigen, en dat in den schoot eener bewustelooze natuur onophoudelijk voorzit bij de eeuwigdurende herschepping der wezens. Zijn vader noemde hem Siddârtha, en hij droeg dezen naam tot het tijdstip, toen hij openlijk belofte van versterving deed, toen hij aan alle aardsch genot, aan zijn gezin, aan de schoone en edele vrouw met welke hij gehuwd was, vaarwel zeide. Van af zijne jeugd hadden diepe overpeinzingen over het menschelijk lot zijn warm gemoed weggesleept; hij gaf zich reeds in de tuinen van zijn vader aan bovennatuurlijke droomerijen over. „Elk mengsel, elk zamenstel, zeide hij zich, is vergankelijk; het is de aarden „pot dat door den eersten stoot verbrijzeld wordt. De wijze be„speurt dat de zamengestelde ligchamen niet bestaan; alleen de „*néant* is eeuwigdurend; de wezens welke onze zintuigen be„werken, zijn ledig van binnen en ledig van buiten. — Nadat „ik de hoogste wijsheid zal bereikt hebben, zal ik de levende we„zens bijeen roepen, en ik zal hun den zekersten weg naar de „onsterfelijkheid wijzen. Door hen uit den oceaan der schep„ping, uit de gedachten ontsproten, uit de verwarring der „zintuigen te trekken, zal ik hen in de rust plaatsen; ik zal „hun het oog geven dat duidelijk de zaken ziet, ik zal hun de „schoone straal der zuivere wijsheid geven, het oog van de on„bevlekte en onbedorven wet."

Reeds in die melancholische spreuken ligt de kiem van het geheele bouddhisme. De godsvrucht, de liefdadigheid, de kuischheid en de gestrenge zelfkastijdingen welke hij later voorschreef, hadden geen ander doel dan om „het ophouden van de geboorte en van den dood te bekomen," om „de ziel te ver„heffen tot de zuivere wetenschap en de eindelijke woonplaats. „waar geen ouderdom en geen dood meer aangetroffen wordt,"

Die jeugdige wijze was bewonderingswaardig schoon. Hij moest de waakzaamheid der wachters verschalken om het paleis van zijn vader te ontvlugten. Op twaalf uren afstands van de stad, ontdeed hij zich van zijne sieraden, sneed zich het lange hoofdhaar, het teeken zijner kaste, af, en ruilde zijn zijden kleed met het ruwe tooisel van een jager.

Langen tijd doolde hij te midden der Bramanen; hij trachtte in hunne meest beroemde scholen de volmaakte wetenschap op te doen, maar hij verwierp beurtelings hunne leerstellingen, „welke niet leidden tot vernietiging der lotwisseling van het wezen, tot de kalme rust, tot de Nirvâna."

Na de lange en studieuze odyssee, gegeeft hij zich naar de eenzaamheid, en, gedurende zes jaren, leidt hij een leven zoo streng dat de goden er zelfs van huiverden. In deze eenzaamheid vernieuwt hij zijne kleederen om zich nog ellendiger te omhullen. Men had een armen slaaf, die hem gewoonlijk zijn voedsel bragt, in een stuk grof linnen begraven: hij graaft hem weder op, neemt het besmet doodskleed, wascht het en bewerkt er zich zelf een kleed van. Van daar de gewoonte der Bouddhisten om op de begraafplaatsen de lompen te verzamelen waarmede zij zich bedekken; en hierin, hoe ellendig dit kleedsel ook is, zijn zij toch de Brahmanen vooruit; deze zijn zoogenaamd door de ruimte gekleed, daar hunne wijzen geheel naakt loopen.

In deze eenzaamheid, gezeten op eene mat van welriekend gras, „getroffen door een groot medelijden voor de verzameling van wezens welke in de onzekerheid gedompeld zijn," bereikte de afstammeling der Sakyas den laatsten graad zijner mystische overspanning; hij vond den weg zonder vlek, die tot het rijk der Nirvâna leidt, en hij werd Bouddha", dat is de geleerde in het bezit van de opperste wijsheid.

Van af dat tijdstip doorkruiste hij Indië gedurende veertig jaren, overal zijne leer predikende, zonder immer een ander middel dan dat der overreding te bezigen, en de bevolking door het voorbeeld zijner deugden, zijner liefde en zijner onveranderlijke zachtzinnigheid medeslepende. In dit opzigt kan het menschdom slechts weinige voorbeelden toonen die Bouddha evenaren. Eene legende verhaalt dat hij eenmaal eene uitgehongerde tijgerin ontmoette, welke hare jongen niet meer kon voeden en dat hij haar zijn eigen ligchaam te verslinden gaf: „zoo groot was zijne goedheid voor alle wezens!"

Op tachtigjarigen ouderdom voelde Bouddha zijn laatste oogenblik naderen. Van de oevers van den Ganges aanschouwde hij voor de laatste maal met ontroering de heilige stad Benares; hij rigtte een treffend vaarwel aan zijne leerlingen. Op eenigen afstand hield hij in een calasbosch stil om er te sterven, of, zoo als de bouddhische legende zegt, om in de Nirvâna te treden.

De vraag is echter, wat beteekent de Nirvâna? is het, gelijk men gedacht heeft, de leegte, het *néant?* Beteekent de vervorming der wezens, het gronddogma van het bouddhisme, slechts een ruw materialisme, zonder zelfs tot de treurige leer der métempsychose op te klimmen? Men mag er aan twijfelen. Bouddha heeft nimmer iets geschreven; niets is minder bepaald dan zijne leerstellingen, zoo als zij door zijne leerlingen zijn overgebragt. Men kan hem noch het gewone materialisme, noch de leer van het *néant* met eenige zekerheid toeschrijven, doch het is waarschijnlijk dat zijne onbestemde leerstellingen zich in de diepten van het in Indië zoo geliefde pantheisme verliezen. De *Nirvâna* — *nicht wind*, geen spier — zou alsdan, niet het eigenlijke *nèant*, maar de volstrekte rust met een bepaald bewustzijn zijn.

Wat hiervan zij, het bouddhisme is maar al te zeer gebleken noodlottig op de maatschappelijke instellingen in te werken van de volken, die het omhelsd hebben. Indie, China, Japan, het Birhmanische rijk, Ceylon hebben aan den invloed van de bouddhistische leerstellingen hun verval te danken. Eene godsdienst die de individualiteit van den mensch wegcijfert en hem aan eene onafzienbare reeks van vervormingen overlevert, moet zijne aangeboren energie dooden of wel doen verspilllen aan zoogenaamde godsdienstige werken, welke geen nut voor de maatschappij geven kunnen en zijne krachten verteren in louter ingebeelde weldaden. (*Indier*)

Internationale Associatie ter bevordering van de sociale wetenschappen.

Zoo men weet bestaan er in Engeland twee maatschappijen, voortgesproten uit de bijzondere aandrift der ingezetenen, waarvan de eene ten doel heeft de bevordering van de wiskundige wetenschappen (*British Association for the advancement of science*), de andere, de bevordering van de sociale wetenschappen (*National Association for the promotion of social science*).

Beide maatschappijen hebben ruimschoots vruchten opgeleverd, ieder op het gebied, waarop zij werkzaam zijn; de eene door de uitbreiding van de kennis der wiskunde, vooral met toepassing op de nijverheid; de andere door het voorbereiden van zoo vele nuttige hervormingen in de wetgeving van Groot-Brittanië.

Nog onlangs heeft laatstgemelde maatschappij, bij gelegenheid van de groote tentoonstelling te Londen, aldaar eene algemeene vergadering gehouden, waarin menig belangrijk punt besproken werd.

Sedert is in Belgie het denkbeeld opgekomen om op het voetspoor van laatstgemelde maatschappij, maar op ruimeren grondslag, aldaar eene vereeniging te stichten, onder den titel van *Association internationale pour le progrès des sciences sociales.* Deze naam wijst den ruimeren werkkring aan. Zij wil alle beschaafde volken tot haar doel doen mede arbeiden. Brussel is tot hoofdzetel van die maatschappij gekozen en reeds hebben vele der geachtste staatslieden, geleerden, kunstenaars en industrielen in Belgie zich aan de oprigters tot verwezenlijking van het schoone doel aangesloten, dat is: het bevorderen der beoefening van de sociale wetenschappen; het bewerken van de publieke opinie tot het aanwenden van de meest praktische middelen voor de verbetering der burgerlijke strafwetten; het verbeteren en algemeen maken van het onderwijs; het uitbreiden en omschrijven van den werkkring der kunsten en wetenschappen in de hedendaagsche maatschappij; het vermeerderen van den openbaren rijkdom en diens rigtige verdeeling; het verbeteren van den ligchamelijken en verstandelijken toestand der arbeidende klassen; eindelijk het bevorderen der kennis van de beginselen, welke de kracht en de waardigheid der natien uitmaken.

Opmerkelijk is het dat onder de Belgen, die zich aan deze maatschappij hebben aangesloten, zich manen bevinden van alle staatkundige denkwijze, zooals de heeren: Fontainas, de prins de Ligne, Vervoort, Ch. Rogier, van de Weyer, d'Anethan, Nothomb, Orts, Verhaegen, de Decker, Dechamp, Dumortier enz. Mannen als Quetelet, van Hasselt, Fretis, Geefs, Payen en Poortaels en vele anderen, doen zien hoezeer wetenschappen en kunsten hier vertegenwoordigd zijn.

Ook van buiten 's lands zijn reeds vele adhaesien ingekomen, waaronder wij opmerken die van lord Brougham, den edelen bevorderaar van al wat goed en schoon is in zijn vaderland; lord Talbot en den heer John Witlake, die zijne voetstappen drukken; de beroemde Fransche en ander staathuishoudkundigen Michel Chevalier, Wolowski, Horn, Hertz enz.. Uit Nederland behoort onder de eersten die zijn toegetreden, de heer Pierson, sekretaris van de *Vereeniging voor de Staathuishoudkundige Wetenschap* te Amsterdam.

Het voornaamste middel dat de nieuw opgerigte maatschappij tot bereiking van haar doel wil aanwenden, bestaat in internationale vergaderingen, welke eenmaal 's jaars gedurende acht dagen in eene der groote steden van Europa bijeenkomen.

De eerste vereeniging van dien aard zal den 21 September en volgende dagen te Brussel plaats hebben. Voor den Nederlander is 't opmerkelijk er bij te voegen dat, naar men uit goede bron verneemt, er dit jaar geene September-feesten plaats hebben. Terwijl die zamenkomst van zoo vele vertegenwoordigers uit onderscheiden landen geheel onvermengd zal zijn van staat- of godsdienstige geschillen, zal ook voor den Nederlander in 't bijzonder daaraan kunnen worden deelgenomen, zonder herinnering aan oude veten, die zoodoende geheel zullen zijn weggewischt.

Colloquium Doctum.

Gram. Iedereen redekavelt thans over de wetsvoordragt op de partikuliere landbouw ondernemingen, maar wat zeg jij er toch van?

Grom. Och, niet veel.

Gram. Maar dat weinige is?...

Grom. Dat er maar *eene* kleinigheid aan ontbreekt.

Gram. Wat zeg je daar?... maar eene kleinigheid?

Grom. Hé ja, een *enkel* woord kan het ontwerp volmaakt maken.

Gram. Ben je stapel van daag? of hoe is het nu?

Grom. Ik voel me bepaald wel, wees gerust.

Gram. Maar dat is immers razend mis getast! Algemeen keurt men die wetsvoordragt als een onbestaanbaar ding af!

Grom. Zeg ik dan dat *ik* haar goed keur, ik beweer alleen dat alle tegenstrijdigheid zal verdwijnen door de toevoeging van slechts *één* woord aan den titel.

Gram. Sla me dood als ik je begrijp, maar kom zeg op!

Grom. Men moet het opschrift aldus veranderen om alle tegenstrijdigheid uit de voordragt te doen verdwijnen als kaf voor den wind: Wetsontwerp *tegen* de kultuurondernemingen.

Gram. Waarachtig die is mooi, die moet gedrukt worden!

ETRA BIJVOEGSEL van den *Java-Bode*, van Woensdag 1 October 1862, No. 78.

SCHEEPSBERIGTEN.

Straat Sunda doorgezeild.

DATUM		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN.		NAAR.
September	25	Nederlandsch	Jedo	F. van Bossen	Rotterdam	16 Junij	Batavia Pass. de fam. Herklots.
〃	26	Amerikaansch	Anna Decatin	M. J. Piekering	Sunderland	17 〃	Singapore
〃	—	〃	United States	J. van Baken	Cardiff	18 〃	〃
〃	—	Spaansch	Alavesa	M. de Dobarren	Manila	23 Aug.	Cadix
〃	—	Engelsch	Volunteer	J. Whitton	Londen	14 Junij	Sanghaij
〃	—	Amerikaansch	Benefactrse	E. C. Eldred	New-York	24 〃	〃 Pass. C. M. Platt en O.
〃	—	〃	John Jay	G. E. Lord	〃	31 Mei	Order (Williams.
〃	27	Spaansch	San Luis	F. Carranza	Manila	19 Aug.	Liverpool, met 3 Passagiers.
〃	—	Fransch	Sirène	F. Dubois	Reunion	27 〃	Singapore
〃	—	Engelsch	Chrysolite	J. W. Rog	Macao	21 〃	Liverpool
〃	—	Fransch	Les Piots	Chauvlon	Bourbon	22 〃	Order
〃	—	Nederlandsch	Kalimaas	J. Jonker	Batavia	26 Sept.	Amsterdam
〃	—	Amerikaansch	Syren	M. H. Green	〃	26 〃	Londen
〃	28	〃	Typhoon	J. S. Salter	Manila	23 Aug.	Cork

Aangekomen schepen te Batavia.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS	VAN		AGENTEN.
September	26	Nederlandsch	bark	J.M.v.d.W.v.Puttershoek.	K.F. Lammerts	Rotterdam	25 Junij	J. F. van Leeuwen & Co.
〃	27	〃	schip	President Plate	J.C.Harten	〃	19 〃	Landberg Bezoet de Bie & Co
〃	—	〃	bark	Herman de Ruijter	J.Oelhoorn qq.	Indramaijo	26 Sept.	van Ommeren Rueb & Co.
〃	—	Ned. Indisch	stooms.	Palembang Packet	J. F. Scheel	Tagal	26 〃	Buijs Jacobsen & Co.
〃	—	〃	schoen.	Sa-Adah	IJoesoep	Banjermassing	22 〃	Coulster
〃	28	Z. M.	stooms.	Het Loo .... Luit. t/z	1e kl.v.d. Velde	Soerabaija	25 〃	〃
〃	—	Nederlandsch	brik	Prinses Amelia	W. Groeneveld	Amsterdam		Schimmelpenninck & Co.
〃	—	Ned. Indisch	schip	Maria Henriette	J. Winter	Samarang	25 Sept.	B. Kopersmit & Co.
〃	29	〃	schoen.	Chieftain	A.F.v. Suchtelen	Billiton	27 〃	John Pryce & Co.
〃	—	〃	brik	Inggoan	Tjing Kanghien	Indramaijo	28 〃	Coulster.
〃	—	〃	〃	Alrachmanie	Seman	Koetei	8 〃	〃
〃	—	〃	〃	Fathal Hair	SechBahasoan	Sandelhout	15 〃	〃
〃	30	〃	〃	Johanna Elisabeth	N. Burhoven	Bangkok	24 Julij	Gezagvoerder
〃	—	〃	〃	Alnoer	Sech Marzoekie	Samarang	27 Sept.	Coulster.
〃		〃	〃	IJoeserien	Said Segaf	Grissee	22 〃	〃

Vertrokken schepen van Batavia.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR.
Sept.	28	Nederlandsch	bark	Brouwershaven	Huizer	Nederland
〃	—	Ned. Indisch	〃	Ellen	Wentholt	Samarang
〃	—	〃	〃	Maijmoon	Alie bin Osman	Cheribon
〃	—	Amerikaansch	schip	Syren	Mc. W. Green	Londen
〃	—	Chil.	brik	Emmer	H. Wich	Zuid Amerika
〃	29	Ned. Indisch	stooms.	Oenarang	H. Kramer	Sam. en Soerabaija
〃	30	Nederlandsch	bark	Ridderkerk	H. Teerlink	Nederland
〃	—	Ned. Indisch	〃	Banka	Lim Pangki	Riouw
October	1	Nederlandsch	〃	Joh. Hendr. Ferdinand	G. H. Lodewijks	Nederland
〃	—	〃	〃	Vereeniging	J. J. de Jongh	Soerabaija
〃	—	Ned. Indisch	stooms.	Batavia	G. A. Nije	Singapore
〃	—	〃	〃	Palembang Packet	J. F. Scheel	Telok Betong

In lading liggende schepen te Batavia.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	schip	India*	C. Vonck	Soerabaija	J. Cezard & Co.
〃	bark	Ceres	L. Demmers		〃
〃	〃	Batavia	Pfeiffer	Nederland	Landberg, Bezoet de Bie & Co.
〃	schip	Johanna Maria Christina*	Gorter		Paine, Stricker & Co.
〃	bark	Tagal	J. A. Knaap	Sam. en Soerabaija	B. Kopersmit & Co.
〃	〃	Walcheren	D. H. van der Heijde	Nederland	G. Buijs & Co.
〃	schip	Vooruit	Kool		van Ommeren, Rueb & Co.
〃	bark	Jacoba	Schaap		〃
〃	〃	Herman de Ruijter	Oelhoorn qq.		〃
〃	〃	Cornelia Hendrika*	J. J. Swart	Soerabaija	Metzendorff, Wilmans, Ruys & Co.
〃	〃	Jhr. Mr. v. de Wal v. Puttershoek	Lammerts	Soerabaija	J. F. van Leeuwen & Co.
Ned. Indisch	brik	Sala Sala*	Tan Tjoan	Joana en Samarang	Coulster.
〃	bark	Skandaria*	Varkevisser	Soerabaija	〃
〃	〃	Fathoor Rachmam*	Sech Banama	Banka	〃
〃	〃	Hong-An*	Damiesa	Indramaijo	〃
〃	schoen.	Almas*	Koe Soemlong	Muntok	〃
〃	〃	Sa-Adah*	Moh. IJoesoep		〃
〃	bark	Fathal Hair*	Sech Bahasoan		〃
〃	schip	Maria Henriette*	J. Winter	Samarang	B. Kopersmit & Co.
〃	schoen.	Anoear Salim*	Said bin Hoesin		P. Landberg & Zoon.
〃	bark	Jenoer*	Said Aloei		〃
〃	〃	Djielanie*	Moh. bin Alie	Banka	Buijs, Jacobsen & Co.
〃	〃	Fathool Nazar*	Abdulla Assegaf		〃
Fransch	〃	Nizam*	Guion		J. Cezard & Co.
〃	schip	Vellore*	S. Dedier		〃
〃	〃	Spahis*	Coigneaud		Maintz & Co.
Engelsch	〃	William Simpson.*	D. Napier	Londen	Martin Dyce & Co.
〃	brik	Carl*	Beveridge	Australie	Hunter Houghton & Co.
Amerikaansch	schip	Crystal Palace*	P. Johnson		Dümmler & Co.

De particuliere schepen zijn aangeduid met een*.

Aangekomen schepen te Samarang.

DATUM.		VLAG.		NAM. DER SCH.	GEZAGV.	VAN	DATUM.
Sept.	18	N. I.	schip	Ama. Tulbarie.	SechSmeer	Batavia	10 Sept
〃	—	Ned.	bark	West Kapelle.	Crucq	Cheribon	16 〃
〃	—	N. I.	〃	Ing Goan	Liem Liong.	Tagal	15 〃
〃	19	〃	〃	Hindostan	Almaknoen	Grissee	8 〃
〃	20	Ned.	schip	Princes Amalia.	van Rijn	Batavia	14 〃
〃	—	Eng.	bark	Graham	Mc. Neur	Soerabaija	18 〃
〃	—	N. I.	schoen.	Koentool Maas.	Tjong Foek.	Sumanap	13 〃
〃	21	〃	bark	Baboel Haer	Sech Baoesir.	Cheribon	17 〃
〃	—	Eng.	schoen.	Fath. Carriem.	Tambie	Batavia	13 〃
〃	22	N. I.	bark	Fathool Barie.	Sech Biljoen.	〃	15 〃
〃	23	〃	stoom b	Oenarang	Kramer	Soerabaija.	22 〃
〃	—	〃	bark	Balgies	Said Alie	Boender	16 〃
〃	24	〃	schoen.	Kiem Hin Lie.	Hian Djin	Jawana	20 〃
〃	—	〃	〃	Mariana	Amat Srang.	Tagal	22 〃
〃	—	〃	stoom b	Batavia	Nije	Batavia	22 〃
〃	—	〃	〃	Padang	Conteron	〃	22 〃
〃	—	Eng.	schip	Majestic	Jons	〃	17 〃
〃	—	N. I.	brik	Dina	Tjing Gie	Riouw	31 Aug

Vertrokken schepen van Samarang.

DATUM.		VLAG.		NAM. DER SCH.	GEZAGV.	NAAR
Sept.	20	Ned.	schip	Waalstroom	Berens	Nederland
〃	—	N. I.	bark	Tjan Goan	Ik Hiem	Cheribon
〃	—	Eng.	brik	Carl	Beveridge	Batavia
〃	23	N. I.	schoen.	Fatahoolmoelok	Abdul Rehim	Muntok
〃	—	〃	schip	Amanna Tulbarie.	Sech Smeer	Soerabaija
〃	—	〃	bark	Baboel Haer	Sech Baoesir	〃
〃	—	Eng.	schip	Ben Voirlich	Jenkens	Batavia
〃	24	N. I.	schoen.	Srie Cheribon	Tjoe Ing	Singapore
〃	—	〃	bark	Denn. B. Toedjoe.	Intje Lanang	Soerabaija
〃	—	〃	stoom b	Oenarang	Kramer	Batavia
〃	25	〃	schip	Maria Henriette	Winter	〃
〃	—	〃	bark	Nawan Eljoesoor.	Sech Bafagei	Pamanoekan
〃	—	〃	〃	Hindostan	Said Almaknoen.	Padang
〃	—	〃	stoom b	Batavia	Nije	Batavia
〃	—	〃	〃	Padang	Conteron	Soerabaija

In lading liggende schepen te Samarang.

VLAG.		NAM. DER SCHEP.	GEZAGV.	BESTEMM.
Engelsch	schip	Ladij Egidia	Cunny	Nederland
Nederlandsch	〃	Kosmopoliet	Bouten	〃
〃	bark	Adriana Petronella	van der Velde	
〃	〃	CommercieCompagnie	Bruker	Nederland
〃	〃	Lewe van Neijesteijn	Borchers	〃
〃	〃	Almelo	Tjebbes	
Engelsch	〃	Maid of the Tijne	Reid	〃
Nederlandsch	〃	West Kapelle	Crucq	〃
Engelsch	〃	Graham	Mc. Neur	
Nederlandsch	schip	Princes Amalia	v. R. v. Alkemade	〃
Engelsch	〃	Majestic	Jones	

Aangekomen schepen te Soerabaija.

DATUM.		VLAG.		NAM. DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Sept.	19	N. I.	bark	Katroonida	Sarief Rachman.	Batavia
〃	—	〃	stooms.	Oenarang	Kramer	Samarang
〃	—	〃	bark	Jane	de Jong	Batavia
〃	—	Ned.	〃	Hugo Grotius	Vogelsang	〃
〃	—	〃	〃	Dionijzia Catharina	Sprenkel	〃
〃	—	〃	〃	Bilderdijk	Victor	〃
〃	—	N. I.	〃	Sarie Elmaschoor	Mohamat IJasin.	Banjermass.
〃	—	〃	〃	Mabrook	Said Madegie	〃
〃	21	〃	〃	Alfulk	Sech Baradja	Pontianak
〃	—	〃	〃	Susanna Cornelia	Pa Pongoot	Boeleleng
〃	22	〃	〃	Helena	Dil	Amboina
〃	23	〃	〃	Zein	Sech Badjardana	Batavia
〃	24	〃	〃	Wilhelmina Helena.	Valberg	〃
〃	—	〃	〃	Inghien	Liem Hong	Balie
〃	25	〃	〃	Salim	Said Segaf	〃

Vertrokken schepen van Soerabaija.

DATUM.		VLAG.		NAM. DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Sept.	19	Ned.	bark	Sophia Kon. d. Ned.	Klein	Nederland
〃	—	〃	〃	A. R. Falck	v. Duijvenboden.	〃
〃	20	N. I.	〃	Scotch Lassie Aesa.	Machmoen	Balie
〃	—	Hamb.	〃	Kalimaas	Spring	Australie
〃	21	N. I.	〃	Berkat	Hamaloedin	Sumanap
〃	—	〃	〃	Maria	Scharff	Balie
〃	—	〃	〃	Riengit	To Sarie	〃
〃	—	〃	〃	Helen Louisa	van Hien	Perzie
〃	22	〃	stooms.	Oenarang	Kramer	Batavia
〃	23	Ned.	bark	Pr. v. Rijckevorsel.	Vermij	Nederland
〃	24	N. I.	〃	Charles	Roes	Panaroekan
〃	—	Ned.	〃	Krimpenerwaard	van Heijningen.	Nederland
〃	25	Z. M.	stooms.	Het Loo. kapt. lt. t/z.	v. d. Veld. Koers.	om de Oost
〃	—	N. I.	bark	Ester Helena	Kota	Molukkos

In lading liggende schepen te Soerabaija.

VLAG.		NAM. DER SCHEPEN.	GEZAGV.	BESTEMM.
Nederlandsch	bark	Piet. Schoenmakers.	v. Varelen	Nederland
〃	〃	Colombine	Malbranc	
Zweedsch	〃	Augusta	Westenberg	Nederland
Nederlandsch	〃	Robertus Hendrikus.	Mulder	〃
〃	〃	Cath. Jac. Henriette.	Tonjes	
〃	〃	Admiraal Tromp	v. Tubergen	
〃	〃	Peking	Kroese	Nederland
〃	〃	Staatr. v. d. Hoeven.	Heijmeriks	〃
〃	〃	Hendrika	Rus	〃
〃	〃	Jan Daniel	Zweede	
〃	〃	Trijntje Fenna	Abbink	Batavia
〃	〃	Henriette	van Loenen	
〃	〃	Regina Maris	Ouwehand	Nederland
〃	〃	Pasaroeang	Straatman	〃

Aangekomen schepen te Pasoeroean.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCH.	GEZAGV.	VAN.
Sept.	16	Amer.	schip	Maria Glover	Hughes	Soerabaija.
〃	17	Eng.	〃	Three Bells	Simpson	Australie
〃	—	〃	〃	Star of the North.	Mc. Queen	Indramaijoe
〃	19	N. I.	schoen.	Sijlph	Lange	Bali
〃	21	Ned.	schip	Sophia Kon. d. Ned.	Klein	Soerabaija
〃	23	〃	〃	Emelie	Bruijnsels	Ternate

Vertrokken schepen van Pasoeroean.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCH.	GEZAGV.	NAAR.
Sept.	17	N. I.	brik	Fathus Seroer	Sech Diap	Floris
〃	18	Ned.	schip	Joh. Hend. Ferdinand	Lodewijks	Nederland.

In lading liggende schepen te Pasoeroean.

VLAG.		NAMEN DER SCHEP.	GEZAGV.	BESTEMM.
Nederlandsch	schip	Henrietta Maria	Tjebbes	Nederland.
〃	〃	Sophia Kon. d. Ned.	Klein	〃
〃	〃	Emelie	Bruijnsels	〃
Engelsch	〃	Star of the North	Queen	〃
〃	〃	Three Bells	Simpson	〃
Amerikaansch	〃	Maria Glover	Hughes	〃

MARKTPRIJZEN.

Te Batavia, den 29 September 1862.

BENAMING DER GOEDEREN.	PRIJZEN. VAN	PRIJZEN. TOT	AANMERKINGEN.
Arak Batavia ... Per legg.	50.—	55.—	verkoopen.
Cassia Vera			niet aan de markt.
Cochenille			Idem.
Cubeben ... Per pic.		65.—	verkoopen.
Foelie No. 1 Benkoelsche	25.—		nominaal.
Gom Elastiek ... Per pic.	84.—		levendige vraag.
〃 Benzoin	22.—	22.75	verkoopen.
〃 Dammar ... Per pic.	21.50		
Gutta Percha			niets op de pl. veel vraag.
Huiden, Koe	3.—		na gewigt.
〃 Buffel ... Per stuk.	3.—	4.50	met vraag.
Indigo	4.75		voor 1e kwal. te Sam. afg.
Japan Boomwas	35.—		nominaal.
Kampher. Japan per Balie	95.—		niets voorhanden.
Klapper Olie	22.—	28.—	verk. voor ...
Koffij, Java	40.—	41.—	kleine afdoeningen.
〃 Padang			zonder voorraad.
Koper, Japansch	62.50		afgedaan.
Kruidnagelen ... Per pic.			nominaal.
Notenmuscaat No. 1	50.—	60.—	zonder handel.
Peper, zwarte	17.—	17,25	laatste afdoening.
〃 witte	32.—		
Rotting, Banjermassing		11.—	met afdoeningen.
〃 Padang		8.—	〃
Rijst, Indramaijoe met zakken			zonder afdoeningen.
〃 Witte Batavia 1e kwalit.	205.—	210.—	verkoopen en levendige
〃 〃 〃 2e 〃	165.—	175.—	vraag.
〃 Carga	135.—	150.—	niets aan de markt.
〃 Padang			
Sandelhout	7.—		nominaal.
Sapanhout Manila in Enterp.	3.50		verkoopen.
〃 Bima ... Per pic.	3.75		zonder vraag.
Suiker No. 16	14.50	15.—	met afdoeningen.
Tabakbladeren			niet aan de markt.
Tamarinde	6.—		geen omzettingen.
Was	180.—		grif te verkoopen.
Tin, Billiton	85.—		weinig aanvoer.

Wisselkoers.

Op Holland 6/m. dato pari à 100½ partikulieren.
〃 〃 〃 〃 99% 〃 het Gouvernement.
〃 Londen 〃 Zigt 11.60 @ *f* 11.50 per £ afgedaan.
〃 China *f* 2.74 per dollar nominaal.
〃 Singapore *f* 2.69 @ *f* 2.71 per dollar afgedaan.
〃 Calcutta *f* 117 per 100 Cs. Rs.

Spetien. Sovereins *f* 12,60. Engelsche. Australische *f* 12,55.
Ducaten *f* 6.90 oude.
〃 *f* 5.75 nieuwe.
Mex. Dollars *f* 2,74.
Dubloenen roode *f* 38.—.
〃 geele *f* 40.—.
Tien gulden stukken *f* 10.25.
Chineesch goud in staven *f* 41.— aangeboden.
〃 〃 in bladen *f* 44.—.

Te Samarang, den 25 September 1862.

Koffij. *f* 40.— per picol geboden.
Suiker. *f* 15.— per 〃 voor No. 16 geboden in krand., *f* 14.75 in zakken
Indigo *f* 4.75 voor prima qualiteit per Amst. ℔. afgedaan; afwijkende soorten ongewild.
Koehuiden, *f* 57— à 58— per kodie.
Buffelhuiden, *f* 50.— per kodie.
Staart Peper *f* 62.— geboden, ontbreekt.
Rijst Ordinair wit, *f* 195.— à 200.— } per koijangs à 28 pik. zonder
〃 carga, 〃 155.— à 180.— } zakken.
Klapper Olie, *f* 22.50
Katjang 〃 〃 19.50
Rotting, *f* 9.— à *f* 10.— per picol.
Kadjang Matten, *f* 9.— per 100 stuks.
Wisselkoers op Holland pari.

Toeban, den 22 September 1862.

Rijst No. 1, *f* 10.33 de picol.
Idem 〃 2, *f* 9.— idem.
Klappernoten 1ste soort, *f* 6.— de 100 stuks.
Idem 2de 〃 *f* 4.— idem.
Klapper-Olie *f* 0.80 de vierk. flesch.
Katjang 〃 〃 0.50 idem.
Djarak 〃 〃 0.50 〃
Ketella 〃 2.— de picol.
Spek 〃 0.37½ het kattie.

Te Soerabaya, 24 September 1862.

Arak ℔ legg. *f* 55,— @ *f* 60.— Nom.
Cassia. Vera ℔ pic. Ontb.
Huiden, Koe ℔ pic. *f* 35.— @ *f* 40.—
〃 Buffel ℔ pic. *f* 17.— @ *f* 18.—
Koffij, Java ℔ pic. *f* 40.— nominaal
〃 West Ind. ber. *f* 42.— idem.
Kurkema ℔ pic.
Lange Peper ℔ pic. *f* 10.— @ *f* 12.—

Rotting ℔ pic. *f* 8.— @ *f* 9.—
Rijst, witte ℔ koij. *f* 230. *f* @ 250.—
〃 Carga ℔ koij. *f* 200. *f* @ 215.—
Sapanhout ℔ pic. *f* 3.— @ *f* 4.—
Suiker No. 16 ℔ pic. *f* 15.—
Tabaksbladeren ℔ pic.
Tamarinde ℔ pic.
Wisselkoers op Ned. 99½. à 100.

Te Pasoeroean, 24 September 1862.

Rijst, (Witte) ℔ pic. *f* 9.—

Olie (klapper) ℔ pic. *f* 24.—
Id. (katjang) ℔ pic. *f* 20.—

RESTANT-STAAT
DER GOEDEREN IN HET ENTREPOT TE BATAVIA OPGESLAGEN
ONDER ULTIMO SEPTEMBER 1862.

89	kn.	Absynth.
87	st.	Ankers en Kettingen.
1	kn.	Anijsdrop.
113	vn.	Asijn.
200	kn.	〃
18	kn.	Bankschroeven.
124	st.	Balken.
24	kn.	witte Brandewijn.
2	kn.	Billard.
14	oxh.	Bier.
683	vn.	〃
489	md.	〃
195	kn.	〃
117	kn.	Bitter.
835	kn.	Blik.
2	vt.	〃
20	kn.	Blikwerk.
16	vn.	Brandewijn.
208	kn.	〃
6	kn.	Boeken.
1	pakk.	〃
8	vn.	Boter.
104	vn.	Brood.
1	kt.	Bijouterien.
2	vt.	Bijlen.
5	kn.	Chocolaad.
7	oxh.	Cognac.
2475	kn.	〃
1	kt.	Dassen.
1	kn.	Diversen.
231	kn.	〃 dranken.
97	vt.	Draadnagels.
48	vt.	〃
49	kn.	Eau de Cologne.
139	kn.	Eetwaren.
25	vn.	Erwten en Boonen.
2	kn.	Flanel.
6	kn.	Glas (kop. en ijz.)
1	kt.	Galanterien.
1150	bn.	Gambier.
1260	zakk.	〃
1589	bn.	Garens.
200	kn.	〃
50	tobb.	Geelaker.
1183	keld.	Genever.
15	kn.	〃 Bessen.
23	st.	Geweren.
5	kn.	Glas.
8	kn.	〃
6	kn.	Glas, Ledikanten.
25	kn.	Glaspaarlen.
27	kn.	Glaswerk.
1	vt.	〃
1	kn.	Goederen (Jap.)
6	vn.	Gort.
2	kn.	Goudd. valsche en echt.
9	pakk.	〃
15	kn.	Groenten.
4	vn.	Hagel.
40	vt.	Haver.
5	kn.	Hoeden.
1	kn.	Horlogiën (goud.)
4	〃	Instrumenten.
2	kn.	Inkt.
1	fust	〃
2	st.	Kanonnen.
633	bn.	Kamfer.
20	kn.	Kapmessen.
342	kn.	Kaarsen.
1	kt.	Kasten IJzeren.
9	kn.	Kaas.
13	kn.	Klederen.
1	kn.	Klokken.
1	kt.	Knoppen.
6	kn.	Kirch.
111	kn.	Koopmanschappen.
59	coll.	Koper.
77	kn.	〃
175	kn.	〃 blad.
2	〃	Koperwerk.
18	kn.	Koralen.
16	vt.	〃
110	〃	Kramerijen.
204	kn.	Kruid.
65	vn.	〃
10	bn.	Kurken.
8	kn.	Lampen.
1	kn.	Lantaarns (sein.)
2	kn.	〃 (wagen)
1	kn.	Leder.
7	〃	Lederwerk.
4	coll.	Ledikanten (ijzer.)
2	〃	Lepels [illegible]
84	kn.	Likeuren.
269	vn.	Loodwit.
1	vt.	Loopers kleine.
15	kn.	Machinerien.
297	bn.	Manufacturen.
15119	kn.	〃
65	pic.	[illegible]
4	kn.	Medicijnen.
50	vt.	Menie.

1889	vn.	Meel.
28	vn.	Messen.
13	kn.	〃
37	coll.	〃
16	kn.	Metaal geel.
5	kn.	Meubelen.
16	kn.	Modewaren.
5	〃	Naalden.
289	kn.	Olie (sla.)
4	kn.	Opium.
175	kn.	Papier.
22	〃	Papier beh.
2	kn.	Parapluien.
2	〃	Parfumeriën.
1	kt.	Paardentuigen.
7	kn.	Pennen.
6	〃	Percussions.
6903	coll.	Planken.
5	〃	Poppen.
44	tonn.	Porcelein.
5	kn.	〃
2	coll.	Praauwen (Chin.)
14	kn.	Provisiën.
1	md.	〃
8	pakk.	Pijpen (bamboesche.)
3	〃	Riemen.
4	〃	Rijtuigen.
10	〃	Sabels.
976	pic.	Sapanhout.
4	〃	Schilderijen, enz.
9	〃	Schoolleijen.
1	kt.	Schoenen.
93	kn.	Sherry.
460	kn.	Sigaren (Manilla.)
60	kn.	Siropen.
1	kt.	Slaghoedjes.
1	kn.	Snuif.
5	〃	Speelkaarten.
544	vn.	Spek.
25	keld.	〃
20	kn.	Spiegeltjes.
527	pic.	Spiauter.
668	vn.	Spijkers.
10	vt.	〃 comp.
83	vn.	Staal.
2417	tobb.	〃
120	bund.	〃
20	kn.	〃
8	kn.	Tabak.
8	coll.	〃
1	bn.	Tapijten.
23	kn.	Teneriffe.
2	kn.	Ultramains.
50	〃	Vensterglas.
3	vn.	Vernis.
23	〃	Veeren.
65	vn.	Verwwaren.
64	kn.	〃
35	pakk.	Vilt.
50	coll.	〃
1	kn.	Vlaggedoek.
2794	vn.	Vleesch.
13	kn.	〃
136	kn.	Vruchten op br. en wat.
10	vt.	Vuursteenen.
215	kn.	Was (boom.)
846	kn.	Wijn (champagne.)
135	md.	〃 〃
109	kn.	〃 (cherry cord.)
61	kn.	〃 (madera.)
4	vn.	〃 〃
66	kn.	〃 (port.)
354	kn.	〃 (rhijn.)
3424	kn.	〃 (roode.)
½	oxh.	〃 〃
22	md.	〃 〃
123	carr.	〃 (sherras.)
2	kn.	IJzer.
1665	bund.	〃
1600	boss.	〃
510	pic.	IJzer
9	coll.	IJzerbanden.
26	kn.	IJzerwerk.
62	vn.	〃
26	kn.	IJzer (plaat.)
150	kn.	IJzer vertind.
9	kn.	Zadelwerk.
3	kn.	Zagen.
62	bn.	Zakken.
806	md.	Zeltzerwater
36	kn.	Zeildoek.
12	st.	Zeildoek
11	bn.	〃
1052	〃	Zeep.
5	〃	〃 Reuk.
70	vt.	Zink.
117	pic.	〃
4479	blok.	〃
45	vn.	Zinkwit.
1	bn.	Zweepen.
4	kn.	Zijde.
9	bn.	〃 (ruwe.)

HANDELSBERIGTEN.

Den 24 September waren in 's Lands pakhuizen te Pasoeroean afgeleverd uit den oogst van 1862.

Afkomstig van DER FABRIEK.	PICOLS SUIKER.	WANNEER AFGEMALEN
Wangoon Redjo	8,716-92	23 Sept. 1862.
Ardjo Sarie	17,460-08	17 〃 〃
Ardie Redjo	18,589-20	6 〃 〃
Yoso Wilangoon. *a*	8,631-97	23 〃 〃
De Hoop	11,528-87	6 〃 〃
Djacatra Oost	13,670-75	14 〃 〃
De Onderneming	15,738-98	7 〃 〃
Wono Redjo	14,192-90	10 〃 〃
Kloerahan	12,438-81	
De Goede Hoop	9,695-48	24 〃 〃
Gaijam	15,069-16	— 〃 〃
Becassie Oost	12,920-75	
Dankbaarheid	6,379-33	
Soeka Redjo,	13,130-98	13 〃 〃
Kawis Redjo	11,384-35	21 〃 〃
Sarie Redjo. *a*	7,687-40	4 〃 〃
Pleret	8,034-10	

Te zamen 202,270-39 pic. suiker.
87,812-45 〃 koffij.

Restant Producten in 's Lands Pakhuizen op den 24 September 1862.

182,335-10 pic suiker. oogst 1862.
15,886-68 〃 koffij. 〃 1862.
87,812-45 〃 do. 〃 1861.

N.B. Van de fabrieken met *a* geteekend, is de Gouvernements levering afgeloopen

Den 20 September waren in de Gouvernements Pakhuizen te Probolingo afgeleverd uit den oogst van 1862.

NAMEN DER FABRIEKEN.	PICOLS SUIKER.
Baijoeman	5,707-39
Soemberkarang.	8,760-85
Oembool.	12,365-44
Wonolangen.	12,783-69
Gending.	6,828-12
Padjarakan.	18,660-06
Kandangdjatie.	11,838-78
Lamadjang.	2,519-43
Djaboong. / Phaeton. } deze beide fabrieken leveren te Bezoeki, bedrag later op te geven.	

Te Zamen 79,463-76 pic. suiker.
16,192-03 〃 koffij.

Restant Produkten in 's Lands pakhuizen te Probolinggo op den 20 *Sept.* 1862.

75,205-44 picols suiker, oogst 1862.
7,675-51 〃 koffij 〃 1862.

AAN- EN UITVOER TE BATAVIA.

VAN DEN 25 TOT DEN 28 SEPTEMBER 1862.

Aanvoer.

Van Nederland per Ned. bark *Cornelia Hendrika*, gez. Swart, agt. Metzendorff, Wilmans, Ruys en co.

267 kn. aardewerk, 154 coll. glaswerk, 16 vn. glas gietsel, 2 coll. glas en aardewerk, 2 do. kramerijen, 12 do. meubelen, 150 vs. spijkers, 3 kn. ijzerwerk, 48 coll. provisien, 1 pianino, 16 kn. wijn, 48 coll. manufact. 75 md. min water, *Agenten.*
5 pianos, 2 kn. kramerijen, *Cassalette en co.*
2470 stav. ijzer, 16 coll. koopwaren, 12 ks. .... *Order.*
1 rijtuig, *v. Beresteijn.*
9 kn. lucifers, 10 vs. aardewerk, 40 coll. glaswerk, 3 kn. hoeden, 19 do. provisien en schrijfbeh. 2 do. lederwerk en kramerijen, 18 do. en coll. modewaren, 100 do. champagne, 41 do. parfumerien, 390 vs. verfwaren, 25 kn. suikerwerk, 105 coll. glas en aardewerk, 1 do. zijden waren, 7 do. half laken en kramerijen, 10 kn. kantoorbeh. *Gumprich en Strauss.*
1 kt. meubelen, 8 kn. rijtuig behoeften, 1 vaatje brandy, 4 kn. schrijfbehoeften, 46 do. kramerijen, 24 coll. manufact., *Maintz en co.*
4 coll. aardewerk, 1 kt. leesboeken, *Picart.*
100 kn. ...., *B. v. Leeuwen en co.*
2 kn. zijdenwaren, 4 do. papier en lantaarns, 12 vn. porcelein, 52 ks. dranken, 14 kn. kramerijen, 7 do. manufact., *H. en A. Straus.*
11 coll. manufact., 15 fardeelen, 3 kn. diversen, *Niederer en co.*
17 coll. manufact., *E. Moormann en co.*
100 vs. boter, *J. Cezard en co.*
10 vs. boter, *D. Schaap.*
100 vs. spijkers, 150 ks. kaarsen, 5 kn. kramerijen, *C. Bahre en G. Kinder.*
3 kn. diversen, *Gebr. Roselja en co.*
8 kn. letters, *Bruining.*
2 kn. kramerijen, *Pandel en Stiehaus.*
4 kn. olie, 100 vs. verfwaren, *v. Riet en Wijnveldt.*
42/m klinkers, *Enthoven en co.*
400 vs. boter, 70 md. water, *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
100 vs. boter, *Winsser, de Lange en co.*
8 kn. modewaren, *de Bruijn.*
50 kn. verf-olie, *Engelbert en co.*
1 kt. lamp. kousen, 1 do. modewaren, *Wehrij Wille en co.*
15 kn. champagne, *Dümmler en co.*
73 kn. koopmanschappen, 71 do. wijn, 2¼ pijp. madera, 14 kn. bier, 15 do. koper, 2 vs. spijkers, 18 coll. machinerien, 4 do. manufact., 2 do. lederwerk, 100 vs. boter, *voor Soerabaija.*

Uitvoer.

Naar Padang en Bencoelen per Ned. Ind. st. *Prins v. Oranje*, gez. Zandwijk, agt. W. Cores de Vries.

2 kn. opium, uit entrep., 11 bn. goenie zakken, *Paine, Stricker en co.*
4 kn. manufact., uit entrep., *W. Cores de Vries.*
52 zakk. stiklak, uit entrep., *Said Jafar Alhabasij.*
2 kn. ...., uit entrep., 13 kn. wit katoen, 1 kt. naaigaren, *Borneo Comp. Limited.*
2 kn. manufact., uit entrep., *Adam en co.*
8 kn. manufact., uit entrep., 1 kt. doeken, 1 do. ginghams, 1 do. madapollams, *J. F. v. Leeuwen en co.*
1 kt. kramerijen, *Wichman.*
15 pic. suiker, 10 vn. meel, 15 kn. thee, 4 do. bamb. kammen, 2 do. pennemessen, 2 do. diversen, 1 kt. doeken, *Koe Kongtjoij.*
3 kn. speelkaarten, 9 do. diversen, 1 kt. slendangs, 10/m. man. en 20/m java sigaren, 1 kt. kat. goederen, 10 kn. thee, 100 ks. zeep, 80 pic. arak, *Lim Hoa.*
2 kn. provisien, 1 kt. wasdoek, 4 kn. comalen, 2 kn. ijzerwerk, 1 do. lepels, 10 pic. suiker, 5 kn. thee, *Oeij Thoseng.*
4 kn. manufact., *Burt Mijrtle en co.*
1 kt. zijden goederen, 1 do. slengdangs, *Said Abdulla Basalama.*
1 kt. div. kat. goederen, *Tjoa Kim Soeij.*
1 kt. zijden en kat. goederen, 1 do. porcelein, 1 do. doeken, *Said achm. bin Segaf.*
3 kn. chitzen, 1 kt. ruwe zijde, *Said Moh. Satrie.*
2 kn. div. kat. goederen, 1 kt. diversen, 2 kn. wit katoen, *Sech aweb Bagawie.*
5 kn. roode wijn, 2 vn. wijn, 2 kn. champagne, 6 do. cognac, 2/m sigaren, 2 kn. diversen, 1 kt. sardyntjes, *L. Platon en co.*
2 vn. roode wijn, 1 kistje sponzen, 1 do. sago, 10 kn. wijn, 6 do. provisien, *Winsser, de Lange en co.*
1 kt. doeken, 1 do. ginghams, 1 do. madapollams, *J. F. van Leeuwen en co.*
15 kn. thee, *Lim Hoa.*
1 kt. parapluien, 1 vt. kaas, 2 kn. sarongs, 1 kt. ginghams, *Pandel en Stiehaus.*
5 kn. .... *Arnold en Zonen.*
1 koffer, 1 do. spiegels, *Leon en Reiss.*
1 kt. parfumerien, *van Ommeren, Rueb en co.*
30 kn. siropen, 3 bn. garen, *Abdul Karim.*
5 kn. gedr. katoen, *Ingram.*
49 coll. div. en 970 do. artill. goederen, 40 ton buskruid, 2 buskruid kleeden, 350 granaten, *Gouvernement.*
1 kt. manufact., *Agenten qq.*
1 kt. diversen, 1 do. medicijn, 8 corg tabak, *Lading van Samarang voor Padang.*

Voor Bencoelen.

1 kt. ongebl. katoen, 1 do. madapollams, 1 do. slengdangs, 3 kn. zijden en kat. goederen, 1 kt. lampen, 4 kn. diversen, 2 kn. blikwerk, 6 kn. provisien, 1 kt. aarden pijpen, 3 kn. kat. goederen en kramerijen, 25 pic. dadels, 1 kt. kaas, 7 coll. verf, 16 vs. boter, *Abdul Karim.*
10 md. bier, 6 kn. wijn, 2 do. provisien, 1 kt. bitter, 25 keld. genever, 1 glas werk, 1 do. kt. cognac, *Winsser, de Lange en co.*
1 pendule, *Ingram.*
3 kn. sarongs, 1 kt. slengdangs, 1 do. ginghams, *Purvis en co.*
9 coll. div. goederen, *Gouvernement.*

AANGEBRAGTE REGALEN te Batavia,

DEN 26 TOT 30 SEPTEMBER 1862.

Van Nederland per *Ternate*,

1 kistje gem. C. L. V. Valenteni Esq. adres van Riet & Wijnveldt.
1 kistje H. J. Walter adres G. Verhulk te Weltevreden.

Van Liverpool per *Amsterdam*.

1 kistje gem. D M L No. 414 Monster.
2 kistjes gem. I/B No. 11/21 en 22/31 Monster.
1 kistje gem. M/R No. 1/10 Monster.
1 kistje gem. GB/H No. 472/511 Monster.
1 pakje gem. AF No. 22/25 Monster.

Van Muntok per Gouv. stoomer *Bronbeek*.

1 kistje T. J. van Leeuwen kaashandel van Alkmaar.

Van Soerabaija per st. *Oenarang*,

1 kistje Monsieur Combet Batavia.

Van elk in deze Courant voorkomend artikel, dat geen bloote nieuwstijding of aankondiging bevat, stelt zich verantwoordelijk voor de wet

H. M. VAN DORP.

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP, BATAVIA.